

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/43/EB

2009 m. gegužės 6 d.

dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 146, 2009 6 10, p. 1)

iš dalies keičiama:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2010 m. lapkričio 22 d. Komisijos direktyva 2010/80/ES	L 308	11	2010 11 24
► <u>M2</u>	2012 m. kovo 22 d. Komisijos direktyva 2012/10/ES	L 85	3	2012 3 24
► <u>M3</u>	2012 m. gruodžio 14 d. Komisijos direktyva 2012/47/ES	L 31	43	2013 1 31

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
2009/43/EB**

2009 m. gegužės 6 d.

**dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų
supaprastinimo**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sutartyje numatyta sukurti vidaus rinką, įskaitant laisvam prekių bei paslaugų judėjimui trukdančių kliūčių tarp valstybių narių pašalinimą, ir sukurti sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškreipta.
- (2) Sutarties nuostatos, kuriomis sukuriama vidaus rinką, taikomos visoms už atlygį tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms, įskaitant su gynyba susijusius produktus, tačiau jomis valstybėms narėms nedraudžiama, susiklosčius tam tikroms sąlygoms, atskirais atvejais imtis kitų priemonių, jei, jų nuomone, tai yra būtina ginant savo esminius saugumo interesus.
- (3) Valstybių narių teisės aktuose, taisyklėse ir administracinėse nuostatose, susijusiuose su gynybos produktų siuntimu Bendrijoje, yra skirtumų, kurie gali kliudyti tokių produktų judėjimui ir gali iškraipyti konkurenciją vidaus rinkoje, ir taip stabdyti naujovių diegimą, bendradarbiavimą pramonės srityje ir gynybos pramonės konkurencingumą Europos Sąjungoje.
- (4) Valstybių narių teisės aktais bei taisyklėmis paprastai siekiama tokių tikslų, kaipantai, žmogaus teisių, taikos, saugumo ir stabilumo užtikrinimas, kurių siekiama pasitelkus griežtos kontrolės sistemas ir ribojant su gynyba susijusių produktų eksportą ir platinimą į trečiąsias šalis ir į kitas valstybes nares.

⁽¹⁾ 2008 m. spalio 23 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 23 d. Tarybos sprendimas.

▼B

- (5) Tokių su gynyba susijusių produktų judėjimo Bendrijoje apribojimų paprastai negalima panaikinti tiesiogiai taikant Sutartyje nustatytus laisvo prekių ir paslaugų judėjimo principus, nes šiuos apribojimus galima pagrįsti atskirais atvejais, vadovaujantis Sutarties 30 arba 296 straipsniais, kurie ir toliau taikomi valstybėse narėse, jei įvykdomos jų taikymo sąlygos.
- (6) Todėl atitinkamus valstybių narių teisės aktus ir taisykles reikia suderinti taip, kad, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, būtų supaprastintas su gynyba susijusių produktų siuntimas Bendrijos teritorijoje. Šioje direktyvoje numatomos tik su gynyba susijusiems produktams taikomos taisyklės ir procedūros, taigi ji nedaro įtakos su gynyba susijusių produktų siuntimo politikai, kurią taiko valstybės narės.
- (7) Derinant atitinkamus valstybių narių teisės aktus ir taisykles neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių tarptautinėms pareigoms ir išipareigojimams nei jų laisvėms su gynyba susijusių produktų eksporto politikos srityje.
- (8) Valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė toliau tęsti ir plėtoti tarpvyriausybinių lygio bendradarbiavimą, laikantis šios direktyvos nuostatų.
- (9) Ši direktyva neturėtų būti taikoma su gynyba susijusiems produktams, kurie tik vežami per Bendrijos teritoriją, t. y. tiems produktams, kuriems nėra įforminti muitinės sankcionuoti veiksmai, išskyrus išorinio tranzito procedūrą, ar yra tik paliekami laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje ir kurių neprivaloma apskaityti patvirtintame atsargų registre.
- (10) Ši direktyva turėtų būti taikoma visiems su gynyba susijusiems produktams, kurie atitinka Europos Sąjungos bendrajame karinės įrangos sąrašė ⁽¹⁾ išvardytus produktus, įskaitant jų komponentus ir technologijas.
- (11) Ši direktyva neturėtų pažeisti Tarybos 1997 m. lapkričio 28 d. pagal Europos Sąjungos sutarties J.3 straipsnį priimtų Bendrųjų veiksmų 97/817/BUSP dėl priešpėstinių minų ⁽²⁾ ir neturėtų apriboti 2008 m. gruodžio 3 d. Osle pasirašytos Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų ratifikavimo ir įgyvendinimo valstybėse narėse.

⁽¹⁾ OL L 88, 2007 3 29, p. 58.

⁽²⁾ OL L 338, 1997 12 9, p. 1.

▼B

- (12) Valstybių narių teisės aktais ir taisyklėmis, kuriais ribojamas su gynyba susijusių produktų siuntimas, siekiama žmogaus teisių, taikos, saugumo ir stabilumo užtikrinimo tikslų, todėl reikia, kad tuos produktus siunčiant Bendrijos teritorijoje būtų ir toliau taikomi kilmės valstybės narės leidimai ir garantijos gaunančiojoje valstybėje narėje.
- (13) Atsižvelgiant į šioje direktyvoje nustatytas apsaugos priemones, skirtas tų tikslų apsaugai, valstybėms narėms neberekės nustatyti ar toliau taikyti papildomų tų tikslų įgyvendinimo apribojimų, jei įvykdomos Sutarties 30 ir 296 straipsniuose nustatytos sąlygos.
- (14) Ši direktyva neturėtų daryti poveikio nuostatų, būtinų dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo, taikymui. Atsižvelgiant į su gynyba susijusių produktų pobūdį ir savybes, tokie viešosios tvarkos aspektai, kaip transporto sauga, sandėliavimo sauga, neteisėto naudojimo rizika ir nusikaltimų prevencija, šios Direktyvos tikslais yra itin svarbūs.
- (15) Ši direktyva neturi įtakos 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės ⁽¹⁾, ypač ginklų judėjimo Bendrijoje formalumų, taikymui. Ši direktyva taip pat neturi įtakos 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/15/EEB dėl civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų pateikimo į rinką ir jos priežiūros nuostatų suderinimo ⁽²⁾, ypač jos nuostatų dėl šaudmenų perdavimo, taikymui.
- (16) Siunčiant su gynyba susijusius produktus Europos bendrijoje turėtų būti gautas išankstinis leidimas taikant bendrąsias, visuotines arba individualiąsias siuntimo licencijas, kurias suteikia arba skelbia valstybė narė, iš kurios teritorijos tiekėjas nori siųsti su gynyba susijusius produktus. Valstybės narės turėtų galėti specialiais šioje direktyvoje išvardytais atvejais su gynyba susijusių produktų siuntimui netaikyti reikalavimo gauti išankstinį leidimą.
- (17) Valstybės narės turėtų turėti laisvę suteikti išankstinį leidimą arba jo nesuteikti. Vadovaujantis vidaus rinkos principais, leidimas turėtų galioti visoje Bendrijoje ir neturėtų būti reikalaujama jokių papildomų leidimų pervežimui per kitos valstybės narės teritoriją arba įvežimui į kitos valstybės narės teritoriją.
- (18) Valstybės narės, atsižvelgdamos į siuntimo riziką, turėtų kiekvienai siuntimo rūšiai nustatyti tinkamas su gynyba susijusių produktų ar su gynyba susijusių produktų kategorijų siuntimo licencijų rūšis, ir prie kiekvienos siuntimo licencijos turėtų būti pridėtos naudojimo sąlygos.

⁽¹⁾ OL L 256, 1991 9 13, p. 51.

⁽²⁾ OL L 121, 1993 5 15, p. 20.

▼B

- (19) Valstybės narės turėtų, kiek įmanoma, komponentų atžvilgiu vengti eksporto apribojimų taikymo, gaudamos gavėjų naudojimo deklaracijas ir atsižvelgdamos į tokių komponentų integravimo į gavėjų produktus mastą.
- (20) Valstybės narės turėtų nustatyti siuntimo licencijų gavėjus laikydamosi nediskriminavimo principo, išskyrus atvejus, kai būtina ginti esminius jų saugo interesus.
- (21) Siekiant palengvinti su gynyba susijusių produktų siuntimą, valstybės narės turėtų skelbti bendrąsias siuntimo licencijas, kuriomis būtų leidžiama siųsti su gynyba susijusius produktus bet kuriai įmonei, atitinkančiai kiekvienoje bendrojoje siuntimo licencijoje nustatytas sąlygas.
- (22) Bendroji siuntimo licencija turėtų būti skelbiama su gynyba susijusių produktų siuntimui ginkluotosioms pajėgoms, siekiant užtikrinti kuo didesnę tiekimo saugumą visoms valstybėms narėms, kurios nusprendžia įsigyti tokius produktus Bendrijoje.
- (23) Bendroji siuntimo licencija turėtų būti skelbiama siunčiant komponentus sertifikuotoms Europos gynybos įmonėms, siekiant skatinti šių įmonių bendradarbiavimą ir integraciją, visų pirma sudarant lengvesnes sąlygas tiekimo tinklų optimizavimui ir masto ekonomijoms.
- (24) Tarpvalstybinėje bendradarbiavimo programoje dalyvaujančios valstybės narės gali skelbti bendrąją siuntimo licenciją su gynyba susijusių produktų siuntimui gavėjams, esantiems kitose dalyvaujančiose valstybėse narėse, jei tai reikalinga bendradarbiavimo programai vykdyti. Taip būtų sukurtos geresnės sąlygos dalyvaujančiose valstybėse narėse įsikūrusioms įmonėms dalyvauti tarpvalstybinėse bendradarbiavimo programose.
- (25) Valstybės narės turėtų turėti galimybę skelbti kitas bendrąsias siuntimo licencijas, kad būtų apimti atvejai, kai, atsižvelgiant į produktus ir gavėjus, rizika, susijusi su žmogaus teisių, taikos, saugumo ir stabilumo užtikrinimu, yra labai nedidelė.
- (26) Tais atvejais, kai negalima skelbti bendrosios siuntimo licencijos, valstybės narės, esant prašymui, turėtų atskiroms įmonėms išduoti visuotines siuntimo licencijas, išskyrus šioje direktyvoje nurodytus atvejus. Valstybės narės turėtų galėti išduoti pratęsimas bendrąsias siuntimo licencijas.
- (27) Įmonės turėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie bendrųjų siuntimo licencijų naudojimą, kad būtų išsaugotos žmogaus teisės, taika, saugumas ir stabilumas bei būtų sudarytos sąlygos skaidriai atskaitomybei apie su gynyba susijusių produktų siuntimą, siekiant vykdyti demokratinę kontrolę.

▼B

- (28) Valstybėms narėms turėtų būti sudarytos pakankamai lanksčios galimybės nustatyti bendrųjų, visuotinių ir individualių siuntimo licencijų sąlygas, kad būtų galima toliau bendradarbiauti pagal esamą tarptautinę eksporto kontrolės sistemą. Kadangi sprendimą leisti arba neleisti eksportuoti kiekviena valstybė narė gali priimti savo nuožiūra, ir taip turėtų likti ateityje, toks bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas tik savanorišku eksporto politikos koordinavimu.
- (29) Siekiant išlaikyti pusiausvyrą, kai individuali *ex-ante* kontrolė laipsniškai pakeičiama bendrąja *ex-post* kontrole su gynyba susijusių produktų kilmės valstybėje narėje, reikia sukurti abipusio pasitikėjimo sąlygas, numatant garantijas, kuriomis būtų užtikrinta, kad su gynyba susiję produktai nebus eksportuojami pažeidžiant eksporto į trečiąsias šalis apribojimus. Šio principo reikėtų laikytis ir tais atvejais, kai su gynyba susiję produktai, prieš tai, kai eksportuojami į trečiąją šalį, siunčiami kelis kartus tarp valstybių narių.
- (30) Valstybės narės bendradarbiauja vadovaudamosi 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendrąja pozicija 2008/944/BUSP, nustatančia bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos kontrolę⁽¹⁾, taikydamos bendruosius kriterijus bei naudodamosi pranešimo apie atsisakymą išduoti siuntimo licenciją arba konsultavimo mechanizmais, siekdamos vienodžiau taikyti su gynyba susijusių produktų eksporto į trečiąsias šalis politikos principus. Ši direktyva neturėtų trukdyti valstybėms narėms nustatyti su gynyba susijusių produktų siuntimo licencijų nuostatų ir sąlygų, įskaitant ir galimus eksporto apribojimus, ypač kai tai būtina bendradarbiavimo tikslais vadovaujantis ta bendrąja pozicija.
- (31) Tiekėjai turėtų pranešti gavėjams apie bet kokius su siuntimo licencijomis susijusius apribojimus, kad būtų galima kurti abipusį pasitikėjimą, susijusį su gavėjų gebėjimu laikytis tokių apribojimų po siuntimo, ypač jei yra prašymas eksportuoti į trečiąsias šalis.
- (32) Įmonės turėtų nuspręsti, ar prašymas sertifikuoti yra pagrįstas nauda, kurią jos įgytų turėdamos galimybę gauti su gynyba susijusius produktus pagal bendrąją siuntimo licenciją. Bendroji siuntimo licencija turėtų būti naudinga atliekant siuntimą tarp įmonių grupės tais atvejais, kai grupės narės yra sertifikuotos atitinkamose jų įsisteigimo valstybėse narėse.
- (33) Reikia bendrų sertifikavimo kriterijų abipusiam pasitikėjimui kurti, ypač atsižvelgiant į gavėjų pajėgumą laikytis eksporto apribojimų, taikomų su gynyba susijusiems produktams, kuriuos jie gavo iš kitos valstybės narės pagal siuntimo licenciją.

⁽¹⁾ OL L 335, 2008 12 13, p. 99.

▼B

- (34) Siekiant palengvinti abipusį pasitikėjimą, siunčiamų su gynyba susijusių produktų gavėjai turėtų susilaikyti nuo šių produktų eksportavimo, jei siuntimo licencijoje yra eksporto apribojimai.
- (35) Įmonės, teikdamos prašymą suteikti eksporto į trečiąsias šalis licenciją, turėtų deklaruoti savo šalių kompetentingoms institucijoms, ar jos laikėsi bet kokių eksporto apribojimų, kuriuos su gynyba susijusio produkto siuntimo licencijoje buvo nurodžiusi siuntimo licenciją išdavusi valstybė narė. Šiame kontekste prisimenama, kad itin tinka Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP numatytas valstybių narių konsultavimosi mechanizmas.
- (36) Pagal siuntimo licenciją gauto su gynyba susijusio produkto eksporto į trečiąją šalį momentu įmonės turėtų pateikti eksporto licencijos turėjamą įrodančius dokumentus kompetentingai muitinės įstaigai prie Bendrijos išorės sienos.
- (37) Priede esantis su gynyba susijusių produktų sąrašas turėtų būti atnaujinamas, kad griežtai atitiktų Europos Sąjungos bendrąjį karinės įrangos sąrašą.
- (38) Siekiant nuolat didinti abipusį pasitikėjimą, valstybės narės privalo nustatyti veiksmingas priemones, įskaitant sankcijas, kurių pakaktų, kad būtų užtikrintas šios direktyvos nuostatų įgyvendinimas, visų pirma tų, kuriomis numatoma, kad įmonės laikytųsi bendrų sertifikavimo kriterijų ir tolesnio siunčiamų su gynyba susijusių produktų naudojimo po siuntimo apribojimų.
- (39) Kai kilmės valstybė narė pagrįstai abejoja, ar sertifikuotas gavėjas laikysis bendrojoje siuntimo licencijoje nustatytos sąlygos, arba jei licenciją išdavusi valstybė narė mano, kad gali būti pakenkta viešajai tvarkai, visuomenės saugumui arba esminiams jos saugumo interesams, tai ji ne tik turėtų informuoti kitas valstybes nares bei Komisiją, bet ir, atsižvelgdama į savo atsakomybę užtikrinti žmogaus teises, taiką, saugumą ir stabilumą, laikinai sustabdyti siuntimo licencijų galiojimą tam gavėjui.
- (40) Siekiant abipusio pasitikėjimo, reikėtų atidėti įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, priimtų šios direktyvos reikalavimų laikymuisi užtikrinti, taikymą. Tokiu būdu, prieš pradėdant taikyti minėtas nuostatas, remiantis Komisijos ataskaita, grindžiama valstybių narių pateikta informacija apie priemones, kurių imtasi, būtų galima įvertinti pasiektą pažangą.
- (41) Komisija turėtų reguliariai skelbti šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitas, ir, prireikus, teikti teisėkūros pasiūlymus.

▼B

- (42) Ši direktyva nekliaudo egzistuoti regioninėms sąjungoms tarp Belgijos ir Liuksemburgo ar tarp Belgijos, Liuksemburgo ir Nyderlandų arba jų kurti, kaip numatyta Sutarties 306 straipsnyje.
- (43) Kadangi šios direktyvos tikslo – supaprastinti su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijos viduje taisykles ir procedūras siekiant užtikrinti deramą vidaus rinkos veikimą – valstybės narės negali deramai pasiekti dėl skirtingų esamų licencijavimo procedūrų ir tarpvalstybinio siuntimo pobūdžio, ir todėl jo lengviau siekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Pagal minėtame straipsnyje išdėstytą proporcingumo principą šia direktyva nesiekama daugiau nei būtina šiam tikslui pasiekti.
- (44) Šios direktyvos įgyvendinimo priemonės reikėtų priimti pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽¹⁾.
- (45) Visų pirma Komisijai turi būti suteikti įgaliojimai keisti priedą. Kadangi minėtos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, jos turi būti priimamos laikantis Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.
- (46) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁽²⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau iliustruotų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių koreliaciją, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

DALYKAS, TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šios direktyvos tikslas – supaprastinti su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijos viduje taisykles ir procedūras siekiant užtikrinti deramą vidaus rinkos veikimą.

2. Direktyva neturi poveikio valstybių narių sprendimo laisvei vykdančią su gynyba susijusių produktų eksporto politiką.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

▼B

3. Ši direktyva taikoma laikantis EB sutarties 30 ir 296 straipsnių.

4. Ši direktyva neapriboja valstybių narių galimybių palaikyti ir toliau plėtoti tarpvyriausybinių bendradarbiavimą, laikantis šios direktyvos nuostatų.

*2 straipsnis***Taikymo sritis**

Ši direktyva taikoma su gynyba susijusiems produktams, įtrauktiems į priedą.

*3 straipsnis***Sąvokos**

Šios direktyvos tikslais taikomos šios sąvokos:

1. su gynyba susijęs produktas – bet kuris produktas, nurodytas priede;

2. siuntimas – bet koks su gynyba susijusio produkto perdavimas arba perkėlimas iš tiekėjo kitos valstybės narės gavėjui;

3. tiekėjas – Bendrijoje įsisteigęs juridinis arba fizinis asmuo, kuris teisiškai atsakingas už siuntimą;

4. gavėjas – Bendrijoje įsisteigęs juridinis arba fizinis asmuo, kuris teisiškai atsakingas už siunčiamų produktų gavimą;

5. siuntimo licencija – valstybės narės nacionalinės institucijos leidimas tiekėjams siųsti su gynyba susijusius produktus kitoje valstybėje narėje esančiam gavėjui;

6. eksporto licencija – leidimas tiekti su gynyba susijusius produktus bet kurioje trečiojoje šalyje esančiam fiziniam ar juridiniam asmeniui;

7. pervežimas – su gynyba susijusio produkto gabenimas per vienos arba daugiau valstybių narių, išskyrus kilmės valstybę narę ir gaunančiąją valstybę narę, teritoriją.

II SKYRIUS SIUNTIMO LICENCIJOS

4 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Siunčiant su gynyba susijusius produktus iš vienos valstybės narės į kitą turi būti gautas išankstinis leidimas. Pervežant su gynyba susijusius produktus per valstybių narių teritorijas arba juos įvežant į valstybės narės, kurioje yra gavėjas, teritoriją, nereikia jokio papildomo kitų valstybių narių leidimo, tačiau tai neturi įtakos nuostatų, skirtų saugoti viešąją tvarką arba užtikrinti visuomenės saugumą, pvz., *inter alia*, transporto saugą, taikymui.

2. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali su gynyba susijusių produktų siuntimui netaikyti reikalavimo gauti 1 dalyje nurodytą išankstinį leidimą, kai:

- a) tiekėjas arba gavėjas yra Vyriausybės įstaiga arba ginkluotojų pajėgų dalis;
- b) produktai tiekiami Europos Sąjungai, NATO, TATENA arba kitoms tarpvyriausybiniams organizacijoms jų užduočių vykdymui;
- c) siuntimas yra būtinas bendrai valstybių narių vykdomai ginklavimosi programai įgyvendinti;
- d) siuntimas yra susijęs su humanitarine pagalba ištikus nelaimėi arba yra dovana nepaprastosios padėties atveju; arba
- e) siuntimas būtinas remonto, priežiūros, parodos arba demonstravimo tikslais arba po jų.

3. Valstybės narės prašymu arba jos iniciatyva Komisija gali iš dalies pakeisti 2 dalį ir ištraukti atvejus, kai:

- a) siuntimas vykdomas sąlygomis, kurios nekelia pavojaus viešajai tvarkai arba visuomenės saugumui;
- b) reikalavimas gauti išankstinį leidimą tampa nesuderinamas su valstybės narės tarptautiniais įsipareigojimais priėmus šią direktyvą; arba
- c) tai būtina tarpvyriausybinių bendradarbiavimo tikslais, kaip nurodyta 1 straipsnio 4 dalyje.

Tokios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatoms iš dalies keisti ją papildant, priimamos laikantis 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

▼B

4. Valstybės narės užtikrina, kad tiekėjai, pageidaujantys siųsti su gynyba susijusius produktus iš jų teritorijos, galėtų naudotis bendrosiomis siuntimo licencijomis arba prašyti visuotinių arba individualių siuntimo licencijų pagal 5, 6 ir 7 straipsnius.

5. Su gynyba susijusiems produktams arba jų kategorijoms siuntimo licencijos rūši valstybės narės nustato vadovaudamosi 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatomis.

6. Valstybės narės, atsižvelgdamos, *inter alia*, į dėl siuntimo kylančią žmogaus teisių, taikos, saugumo ir stabilumo užtikrinimo riziką, nustato visas siuntimo licencijų sąlygas, įskaitant bet kokius apribojimus, taikomus eksportuojant su gynyba susijusius produktus trečiosiose šalyse esantiems juridiniams ar fiziniams asmenims. Valstybės narės, laikydamosi Bendrijos teisės, gali pasinaudoti galimybe prašyti galutiniam naudotojui teikiamų garantijų, įskaitant galutinio naudotojo pažymėjimus.

7. Valstybės narės nustato komponentų siuntimo licencijų sąlygas remdamosi siuntimo pavojingumo vertinimu pagal, *inter alia*, toliau išvardytus kriterijus:

a) komponentų pobūdis atsižvelgiant į produktus, į kuriuos jie bus montuojami, ir atsižvelgiant į bet koki gatavų produktų galutinį panaudojimą, galintį kelti susirūpinimą;

b) komponentų svarba atsižvelgiant į produktus, į kuriuos jie montuojami.

8. Išskyrus atvejus, kai valstybės narės mano, kad komponentus siųsti gali būti pavojinga, valstybės narės neturėtų nustatyti tokių komponentų eksporto apribojimų, jei gavėjas pateikia naudojimo deklaraciją, kurioje jis patvirtina, kad pagal konkrečią siuntimo licenciją siunčiami komponentai integruoti ar bus integruoti į jo paties produktus ir todėl jie vėliau negali būti siunčiami ar eksportuoti, nebent tik priežiūros arba remonto tikslais.

9. Valstybės narės gali panaikinti, sustabdyti anksčiau išduotas siuntimo licencijas arba apriboti jų naudojimą dėl priežasčių, susijusių su jų esminiais saugumo interesais, viešosios tvarkos, visuomenės saugumo tikslais arba jei nesilaikoma prie siuntimo licencijos pridėtų sąlygų.

5 straipsnis

Bendrosios siuntimo licencijos

1. Valstybės narės turi paskelbti bendrąsias siuntimo licencijas, kuriomis tiesiogiai leidžiama jų atitinkamose teritorijose įsisteigusiems tiekėjams, atitinkantiems siuntimo licencijoje nurodytas sąlygas, siųsti siuntimo licencijoje nurodytus su gynyba susijusius produktus kitoje valstybėje narėje esantiems tam tikros kategorijos arba tam tikrų kategorijų gavėjams.

▼B

2. Nedarant įtakos 4 straipsnio 2 dalies taikymui, bendrosios siuntimo licencijos turi skelbiamos bent šiais atvejais:

- a) gavėjas priklauso valstybės narės ginkluotosioms pajėgoms arba gynybos srities perkančiajai organizacijai, kuri įsigyja produktus tik valstybės narės ginkluotųjų pajėgų naudojimui;
- b) gavėjas yra pagal 9 straipsnį sertifikuota įmonė;
- c) siuntimas atliekamas demonstravimo, vertinimo ir parodų tikslais;
- d) siuntimas atliekamas priežiūros ir remonto tikslais, jei gavėjas yra pirminis su gynyba susijusių produktų tiekėjas.

3. Valstybės narės, dalyvaujančios valstybių narių tarpvyriausybiniame bendradarbiavimo programoje dėl vieno ar daugiau su gynyba susijusių produktų kūrimo, gamybos ir naudojimo, gali skelbti bendrąją siuntimo licenciją produktams, kurie būtini programai vykdyti, siųsti į kitas toje programoje dalyvaujančias valstybes nares.

4. Valstybės narės, nepažeisdamos kitų šios direktyvos nuostatų, gali nustatyti registravimo sąlygas prieš panaudojant bendrąją siuntimo licenciją pirmą kartą.

*6 straipsnis***Visuotinės siuntimo licencijos**

1. Valstybės narės individualaus tiekėjo prašymu nusprendžia suteikti visuotines siuntimo licencijas, kuriomis leidžiama siųsti su gynyba susijusius produktus gavėjams vienoje arba keliuose kitose valstybėse narėse.

2. Valstybės narės kiekvienoje visuotinėje siuntimo licencijoje nustato su gynyba susijusius produktus arba produktų, kuriems taikoma visuotinė siuntimo licencija, kategorijas, įgaliotuosius gavėjus arba gavėjų kategoriją.

Visuotinė siuntimo licencija suteikiama 3 metų laikotarpiui, kurį valstybės narės gali atnaujinti.

*7 straipsnis***Individualiosios siuntimo licencijos**

Valstybės narės nusprendžia individualaus tiekėjo prašymu suteikti individualiąsias siuntimo licencijas, kuriomis leidžiama vieną kartą siųsti nurodytų su gynyba susijusių produktų nurodytą kiekį, visą iš karto arba per kelis kartus, vienam gavėjui:

- a) kai prašoma siuntimo licencijos tik vienam siuntimui;

▼B

- b) kai tai būtina ginant savo esminius saugumo interesus arba saugant viešąją tvarką;
- c) kai tai būtina laikantis tarptautinių prievolių ir išpareigojimų, kuriuos turi valstybės narės; arba
- d) kai valstybė narė turi svarių priežasčių manyti, kad tiekėjas negalės laikytis visų nuostatų ir sąlygų, būtinų visuotinei siuntimo licencijai suteikti.

III SKYRIUS

INFORMAVIMAS, SERTIFIKAVIMAS IR EKSPORTAS PO SIUNTIMO

*8 straipsnis***Tiekėjų teikiama informacija**

1. Valstybės narės užtikrina, kad su gynyba susijusių produktų tiekėjai praneštų gavėjams siuntimo licencijos naudojimo sąlygas, įskaitant apribojimus, dėl su gynyba susijusių produktų galutinio naudojimo arba eksporto.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tiekėjai per deramą laikotarpį praneštų valstybės narės, iš kurios teritorijos pageidauja siųsti su gynyba susijusius produktus, kompetentingoms institucijoms apie savo ketinimą pirmą kartą naudoti bendrąją siuntimo licenciją. Valstybės narės gali nurodyti papildomą informaciją, kurios gali reikėti siunčiant su gynyba susijusius produktus pagal bendrąją siuntimo licenciją.
3. Valstybės narės užtikrina ir reguliariai tikrina, kad tiekėjai išsamiai registruotų visus siuntimo atvejus pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus, ir nustato atskaitomybės reikalavimus, susijusius su bendrosios, visuotinės arba individualiosios siuntimo licencijos naudojimu. Tokiame registre turi būti komerciniai dokumentai, kuriuose nurodyta:
 - a) su gynyba susijusio produkto aprašymas ir nuoroda priede;
 - b) su gynyba susijusių produktų kiekis ir vertė;
 - c) siuntimo datos;
 - d) tiekėjo ir gavėjo pavadinimas ir adresas;
 - e) jei žinoma, su gynyba susijusio produkto galutinis panaudojimas ir galutinis naudotojas; ir

▼B

- f) įrodymas, kad siuntimo licencijoje nurodyta eksporto apribojimo informacija buvo perduota su gynyba susijusių produktų gavėjui.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tiekėjai laikytų 3 dalyje nurodytus registrus bent tokį laikotarpį, kuris yra lygus atitinkamos valstybės narės įstatymuose ūkinės veiklos vykdytojams taikomam duomenų laikymo laikotarpiui, ir bet kokių atveju ne mažiau kaip trejus metus nuo kalendorinių metų, kuriais vyko siuntimas, pabaigos. Jie pateikiami valstybės narės, iš kurios teritorijos tiekėjas siunčia su gynyba susijusius produktus, kompetentingų institucijų prašymu.

*9 straipsnis***Sertifikavimas**

1. Valstybės narės skiria kompetentingas institucijas jų teritorijose įsisteigusiems su gynyba susijusių produktų pagal siuntimo licencijas, kitų valstybių narių paskelbtas pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą, gavėjams sertifikuoti.

2. Sertifikuojant visų pirma nustatoma įmonės gavėjos patikimumas, ypač jos kompetencija laikytis iš kitos valstybės narės pagal siuntimo licenciją gautų su gynyba susijusių produktų eksporto apribojimų. Patikimumas įvertinamas vadovaujantis šiais kriterijais:

- a) įrodyta įmonės patirtis vykdant gynybos veiklą, ypatingai atsižvelgiant į duomenis apie tą įmonę – eksporto apribojimų laikymąsi, teismo sprendimus šiuo klausimu, leidimą gaminti arba teikti į rinką su gynyba susijusius produktus ir samdant patyrusius vadovaujančiojo personalo narius;
- b) veikla su gynyba susijusių produktų pramonės sektoriuje Bendrijoje, visų pirma susijusi su sistemų ir (arba) posistemų integravimu;
- c) yra paskirtas vyresnysis vykdytysis darbuotojas, kuris yra asmeniškai atsakingas už siuntimą ir eksportą;
- d) yra rašytinis, c punkte nurodyto vyresniojo vykdančiojo darbuotojo pasirašytas, įmonės įsipareigojimas, kad ši įmonė imsis visų būtinų veiksmų, kad būtų laikomasi visų ypatingų susijusių su gautų specifinių komponentų arba produktų galutiniu panaudojimu bei eksportu sąlygų ir būtų užtikrintas jų vykdymas;
- e) yra rašytinis, c punkte nurodyto vyresniojo vykdančiojo darbuotojo pasirašytas, įmonės įsipareigojimas deramai teikti kompetentingoms institucijoms išsamią informaciją, jei gaunama prašymų bei klausimų dėl visų iš kitos valstybės narės pagal siuntimo licenciją eksportuotų, siųstų ar gautų produktų galutinių naudotojų ar galutinio panaudojimo; ir

▼B

f) c punkte nurodyto vyresniojo vykdančiojo darbuotojo parašu patvirtintas vidaus kontrolės programos arba įmonėje įgyvendinamos siuntimo ir eksporto valdymo sistemos aprašymas. Šiame aprašyme pateikiami išsamūs duomenys apie organizacinius, žmogiškuosius ir techninius išteklius, skirtus siuntimo ir eksporto valdymui, atsakomybės grandinę bendrovės struktūroje, vidaus audito procedūras, informuotumo didinimą ir darbuotojų mokymą, fizinio ir techninio saugumo organizavimą, siunčiamų ir eksportuojamų produktų registravimą ir atsekamumą.

3. Sertifikatuose turi būti nurodoma ši informacija:

- a) kompetentinga institucija, išdavusi sertifikatą;
- b) gavėjo pavadinimas ir adresas;
- c) gavėjo atitikties 2 dalyje nurodytiems kriterijams pareiškimas; ir
- d) sertifikato išdavimo data ir galiojimo terminas.

Sertifikato, nurodyto d punkte, galiojimo laikotarpis jokiais atvejais negali būti ilgesnis nei penkeri metai.

4. Sertifikatuose gali būti nurodytos papildomos sąlygos, susijusios su:

- a) informacijos, reikalingos patikrinti atitiktį bendriems kriterijams, nurodytiems 2 dalyje, pateikimu;
- b) sertifikato galiojimo sustabdymu arba panaikinimu.

5. Kompetentingos institucijos ne rečiau kaip kas trejus metus kontroliuoja, ar gavėjas atitinka 2 dalyje nurodytus kriterijus ir ar laikosi 4 dalyje nurodytų papildomų sąlygų.

6. Valstybės narės pripažįsta visus kitoje valstybėje narėje pagal šią direktyvą išduotus sertifikatus.

7. Jei kompetentinga institucija nustato, kad atitinkamos valstybės narės teritorijoje įsisteigęs sertifikato turėtojas nebeatitinka 2 dalyje nustatytų kriterijų ir 4 dalyje nurodytų sąlygų, ji imasi tinkamų priemonių. Tokios priemonės gali apimti sertifikato atšaukimą. Kompetentinga institucija apie savo sprendimą informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

8. Valstybės narės reguliariai skelbia ir atnaujina sertifikuotų gavėjų sąrašą ir apie tai praneša Komisijai, Europos Parlamentui ir kitoms valstybėms narėms.

Komisija centrinį valstybių narių patvirtintų gavėjų registrą viešai skelbia savo interneto svetainėje.

*10 straipsnis***Eksporto apribojimai**

Valstybės narės užtikrina, kad su gynyba susijusių produktų gavėjai teikdami prašymą išduoti eksporto licenciją, tais atvejais, kai pagal siuntimo licenciją iš kitos valstybės narės gautiems produktams siuntimo licencijoje yra nustatyti eksporto apribojimai, pareikštų jų kompetentingoms institucijoms, kad jie tų apribojimų laikėsi, ir, jei reikia, kad jie gavo sutikimą iš kilmės valstybės narės.

IV SKYRIUS

MUITINĖS PROCEDŪROS IR ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS*11 straipsnis***Muitinės procedūros**

1. Valstybės narės užtikrina, kad atlikdamas su gynyba susijusių produktų eksporto formalumus muitinės įstaigoje, atsakingoje už eksporto deklaracijos tvarkymą, eksportuotojas pateiktų įrodymus, kad yra gautas reikalingas eksporto leidimas.

2. Nedarant įtakos 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą⁽¹⁾, taikymui, valstybė narė taip pat gali ne ilgesniam kaip 30 darbo dienų laikotarpiui sustabdyti eksporto iš jos teritorijos procesą arba, prireikus, kitokiu būdu neleisti, kad pagal siuntimo licenciją iš kitos valstybės narės gauti su gynyba susiję produktai, inkorporuoti į kitą su gynyba susijusį produktą, iš Bendrijos būtų išvežti iš jos teritorijos, jei mano, kad:

a) suteikiant eksporto licenciją nebuvo atsižvelgta į svarbią informaciją; arba

b) po eksporto licencijos išdavimo dienos iš esmės pasikeitė aplinkybės.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad su gynyba susijusių produktų eksporto formalumus tvarkytų tik tam tikros muitinės įstaigos.

4. Valstybės narės, pasinaudojusios 3 dalyje nustatyta galimybe, praneša Komisijai apie atitinkamai įgaliotas muitinės įstaigas. Komisija šią informaciją paskelbia *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje*.

⁽¹⁾ OL L 302, 1992 10 19, p. 1.

▼B*12 straipsnis***Keitimasis informacija**

Veikdamas kartu su Komisija, valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių, kad užtikrintų nacionalinių kompetentingų institucijų tiesioginį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija.

V SKYRIUS

SU GYNYBA SUSIJUSIŲ PRODUKTŲ SĄRAŠO ATNAUJINIMAS*13 straipsnis***Priedo pritaikymas**

1. Komisija atnaujina priede pateikiamą su gynyba susijusių produktų sąrašą, kad jis griežtai atitiktų Europos Sąjungos bendrąjį karinės įrangos sąrašą.
2. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, turi būti priimanamos laikantis 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

*14 straipsnis***Komitetas**

1. Komisijai padeda komitetas.
2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*15 straipsnis***Apsaugos priemonės**

1. Jei licenciją išduodanti valstybė narė mano, kad yra didelė rizika, jog gavėjas, sertifikuotas pagal 9 straipsnį, kitoje valstybėje narėje, į kurią siunčiami produktai, nesilaikys bendrojoje siuntimo licencijoje nurodytos sąlygos arba jei licenciją išduodanti valstybė narė mano, kad gali kilti pavojus viešajai tvarkai, visuomenės saugumui arba jos esminiems saugumo interesams, tai ji informuoja tą kitą valstybę narę ir prašo patikrinti padėtį.
2. Jei lieka 1 dalyje nurodytų abejonių, tokiems gavėjams licenciją teikianti valstybė narė gali laikinai sustabdyti išduotos bendrosios siuntimo licencijos galiojimą. Ji praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie tos apsaugos priemonės priežastis. Apsaugos priemonę taikanti valstybė narė gali nuspręsti apsaugos priemonę panaikinti, jei ji mano, kad ją taikyti nebetikslinga.

16 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už nuostatų, priimtų įgyvendinant šią direktyvą, pažeidimą, ypač kai pagal 8 straipsnio 1 dalies arba 10 straipsnio reikalavimus pateikiama klaidinga arba neišsami informacija apie siuntimo licencijoje numatytus eksporto apribojimus. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad šios taisyklės būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

17 straipsnis

Peržiūra ir ataskaitų rengimas

1. Komisija ne vėliau kaip 2012 m. birželio 30 d. parengia ataskaitą apie tai, kokių priemonių valstybės narės ėmėsi perkeldamos į nacionalinę teisę šios direktyvos nuostatas, visų pirma jos 9–12 ir 15 straipsnius.

2. Komisija ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d. peržiūri šios direktyvos įgyvendinimą ir praneša apie tai Europos Parlamentui ir Tarybai. Komisija visų pirma įvertina, ar pasiekti šioje direktyvoje nustatyti tikslai, susiję, *inter alia*, su vidaus rinkos veikimu, ir kokių mastu jie pasiekti. Savo ataskaitoje Komisija apžvelgia, kaip taikomi šios direktyvos 9–12 ir 15 straipsniai, įvertina šios direktyvos poveikį Europos gynybos įrangos rinkos ir Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės raidai, atsižvelgdama, *inter alia*, į mažųjų ir vidutinių įmonių padėtį. Jei reikia, po ataskaitos pateikiamas teisėkūros pasiūlymas.

18 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. priima ir paskelbia įstatymus, taisykles ir administracines nuostatas, kurios būtinos šiai direktyvai įgyvendinti. Jos nedelsdamos apie šias priemones informuoja Komisiją.

Jos taiko šias priemones nuo 2012 m. birželio 30 d.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

▼B

20 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼ **M3***PRIEDAS***SU GYNYBA SUSIJUSIŲ PRODUKTŲ SĄRAŠAS**

1 pastaba Terminai „kabutėse“ yra apibrėžti terminai. Žr. šio sąrašo priede pateiktas „Šiame sąraše vartojamų terminų apibrėžtis“.

2 pastaba Kai kuriais atvejais cheminės medžiagos sąraše yra nurodytos pagal pavadinimą ir Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (angl. Chemical Abstracts Service) (toliau – CAS) registracijos numerį. Šis sąrašas taikomas tos pačios struktūrinės formulės cheminėms medžiagoms (įskaitant hidratų) neatsižvelgiant į pavadinimą ar CAS numerį. Šis sąrašas taikomas tos pačios struktūrinės formulės cheminėms medžiagoms (įskaitant hidratų) neatsižvelgiant į pavadinimą ar CAS numerį. CAS numeris pateikiamas tam, kad būtų lengviau nustatyti tam tikrus chemikalus arba jų mišinius, neatsižvelgiant į nomenklatūrą. CAS numeris negali būti naudojamas kaip unikalus identifikatorius, nes į sąrašą įtrauktos tam tikro pavidalo cheminės medžiagos ir tokių medžiagų turintys mišiniai gali turėti skirtingus CAS numerius.

ML1 **Mažesnio nei 20 mm kalibro lygiavamzdžiai ginklai, kiti 12,7 mm (0,5 colio) ar mažesnio kalibro šaunamieji ginklai, automatiniai ginklai bei jų priedai ir specialiai jiems sukurti komponentai:**

- a. Šautuvai, karabinai, revolveriai, pistoletai, pistoletai-kulkosvaidžiai ir kulkosvaidžiai;

Pastaba ML1 dalies a punktas netaikomas tokiai įrangai:

- a. Iki 1938 metų pagamintoms muškietoms, šautuvams ir karabinams;
- b. Iki 1890 metų pagamintų muškietų, šautuvų ir karabinų kopijoms;
- c. Iki 1890 metų pagamintiems revolveriams, pistoletams, kulkosvaidžiams ir jų kopijoms;

- b. Lygiavamzdžiai ginklai:

1. Lygiavamzdžiai ginklai, specialiai sukurti kariniams tikslams;

2. Kiti lygiavamzdžiai ginklai:

- a. Automatiniai lygiavamzdžiai ginklai;
- b. Pusiau automatiniai ar pompinio užtaisymo lygiavamzdžiai ginklai;

- c. Ginklai, kuriems naudojami šaudmenys be tūtelių;

- d. Duslintuvai, specialieji ginklų pritvirtinimo įtaisai (stovai), apkabos, taikikliai ir šūvio liepsnos slopintuvai, skirti ML1 dalies a, b ar c punktuose nurodytiems ginklams.

1 pastaba ML1 dalis netaikoma lygiavamzdžiams ginklams, naudojamiems medžioklei arba sportui. Šie ginklai neturi būti specialiai sukurti kariniams tikslams arba neturi būti automatiniai.

▼ **M3**

2 pastaba ML1 dalis netaikoma ginklams, specialiai sukurtiems šaudyti mokomaisiais šaudmenimis ir kuriais negalima šaudyti jokiais šaudmenimis, nurodytais ML3 dalyje.

3 pastaba ML1 dalis netaikoma ne automatiniam ginklams, kuriems naudojami šoninio mušimo inicijavimo šaudmenys.

4 pastaba ML1 dalies d punktas netaikomas ginklų optiniams taikikliams be vaizdo apdorojimo elektroniniu būdu, kurių didinimas yra 4 kartai arba mažiau, jeigu jie nėra specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams.

ML2

20 mm ar didesnio kalibro lygiavamzdžiai ginklai, kiti didesnio kaip 12,7 mm (0,5 colio) kalibro ginklai ar ginkluotė, granatsvaiddžiai bei jų priedai ir specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Pabūklai, haubicos, patrankos, mortyros, prieštankiniai pabūklai, sviedinių paleidimo įrenginiai, kariniai liepsnosvaiddžiai, šautuvai, beatošliaužiai ginklai, lygiavamzdžiai ginklai ir jiems skirti komponentai šūvio atpažinimo galimybei mažinti;

1 pastaba ML2 dalies a punktas apima purkštuvus, matavimo prietaisus, atsargų rezervuarus ir kitus specialiai sukurtus skysčiu varomų užtaisų komponentus, tinkamus ML2 dalies a punkte nurodytai ginkluotei.

2 pastaba ML2 dalies a punktas netaikomas tokiems ginklams:

- a. Iki 1938 metų pagamintoms muškietoms, šautuvams ir karabinams;
- b. Iki 1890 metų pagamintų muškietų, šautuvų ir karabinų kopijoms;
- c. Iki 1890 m. pagamintiems pabūklams, haubicoms, patrankoms ir mortyroms.

3 pastaba ML2 dalies a punktas netaikomas rankiniams sviedinių paleidimo įrenginiams, specialiai sukurtiems su paleidimo priemone susietiems sviediniams, turintiems nedidelę sprogstamąją masę ar valdymo sąsają, paleisti į 500 m ar mažesnę nuotolį.

- b. Dūminės uždangos, dujosvaiddžiai ir liepsnosvaiddžiai arba generatoriai, specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams;

Pastaba ML2 dalies b punktas netaikomas signaliniams pistoletams.

- c. Ginklų taikikliai ir ginklų taikiklių pritvirtinimo įtaisai, turintys visas šias charakteristikas:
1. Specialiai sukurta kariniam naudojimui; ir
 2. Specialiai sukurti ML2 dalies a punkte nurodytiems ginklams;
- d. Pritvirtinimo įtaisai, specialiai sukurti ML2 dalies a punkte nurodytiems ginklams.

▼ **M3**

ML3

Šaudmenys, sprogdklių nustatymo prietaisai ir specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Šaudmenys ginklams, nurodytiems ML1, ML2 ar ML12 dalyse;
- b. Sprogdklių nustatymo prietaisai, specialiai sukurti ML3 dalies a punkte nurodytiems šaudmenims.

1 pastaba Prie ML3 dalyje nurodytų specialiai sukurtų komponentų priskiriami:

- a. Metaliniai ar plastmasiniai gaminiai, pavyzdžiui, kapsulių, kulku antgaliai, šovinio švaistikliai, besisukantys žiedai ir šaudmenų metalinės dalys;
- b. Apsauginiai ir užtaisymo prietaisai, sprogdkliai, jutikliai ir inicijavimo prietaisai;
- c. Didelės galios vienkartinio veikimo energijos tiekimo prietaisai;
- d. Degieji užtaisų konteineriai;
- e. Antriniai šaudmenys, įskaitant kasetinių užtaisų bombas, granatas, minas ir valdomuosius sviedinius.

2 pastaba ML3 dalies a punktas netaikomas tuštiems ir mokomiejiems šaudmenims, turintiems lizdą, kurių šovinio tūta yra pragręžta.

3 pastaba ML3 dalies a punktas netaikomas šaudmenims, specialiai sukurtiems šiems tikslams:

- a. Signalui duoti;
- b. Paukščiams baidyti; *arba*
- c. Dujų fakelams naftos gręžiniuose uždegti.

ML4

Bombos, torpedos, raketos, reaktyviniai sviediniai, kiti sprogstamieji užtaisai ir jais susijusi įranga bei jos priedai, taip pat specialiai jiems sukurti komponentai:

NB.1. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.

NB.2. Dėl Orlaivių priešraketinės apsaugos sistemų (AMPS) – žr. ML4 dalies c punktą.

- a. Bombos, torpedos, granatos, dūmų užtaisai, raketos, minos, reaktyviniai sviediniai, giluminiai užtaisai, griaunamieji užtaisai, sprogdinimo priemonės, griovimo įranga, karinė „pirotechnika“, šaudmenys ir jų imitacijos (t. y. įranga, imituojanti šiuos gaminius ar jų veikimą), specialiai sukurti kariniams tikslams;

▼ M3

Pastaba ML4 dalies a punktas apima:

- a. Dūmų granatas, ugnies užtaisus ir padegamąsias bombas, sprogstamuosius užtaisus;
 - b. Raketų nešėjų galvutes ir raketų grąžinimo įrenginių antgalius.
- b. Įranga, turinti visas šias charakteristikas:
1. Specialiai sukurta kariniam naudojimui; ir
 2. Specialiai sukurta „veiklai“, susijusiai su bet kuriuo iš šių objektų:
 - a. ML4 dalies a punkte nurodytais objektais; arba
 - b. Savadarbiais sprogstamaisiais užtaisais (IED).

Techninė pastaba

ML4 dalies b punkto 2 papunktyje, „veikla“ apima valdymą, paleidimą, išdėstymą, kontroliavimą, iššovimą, detonavimą, aktyvavimą, įkrovimą vienkartinio veikimo energijos tiekimo prietaisais, imitavimą, trukdymą veikti, pašalinimą, aptikimą, ardymą ar nukenksminimą.

1 pastaba ML4 dalies b punktas apima:

- a. Mobiliąją dujų suskystinimo įrangą, galinčią per dieną suskystinti 1 000 kg ar daugiau dujų;
- b. Vandens paviršiuje plūduriuojantį elektros laidų kabelį, tinkamą magnetinėms minoms pašalinti ar naikinti.

2 pastaba ML4 dalies b punktas netaikomas rankiniams prietaisams, kurie sukurti tik metalui aptikti ir negali atskirti minų nuo kitų metalinių objektų.

- c. Orlaivių priešraketinės apsaugos sistemos (AMPS).

Pastaba ML4 dalies c punktas netaikomas AMPS, jei jos turi visas šias charakteristikas:

- a. Turi bet kurį iš toliau nurodytų raketų įspėjamųjų jutiklių:
 1. Pasyviuosius jutiklius, kurių didžiausias fotoatsakas yra 100–400 nm; arba
 2. Aktyviuosius impulsinius Doplerio jutiklius/radarus, įspėjančius apie raketą;
- b. Turi atsakomųjų priemonių skirstymo sistemas;
- c. Turi šiluminio signalo užtaisus, matomą šviesą ir infraraudonuosius spindulius raketoms „žemė-oras“ suklaidinti; ir

▼ **M3**

d. Yra įrengtos „civiliniuose orlaiviuose“ ir turi visas šias charakteristikas:

1. AMPS veikia tik tam tikrame „civiliniame orlaivyje“, kuriame yra įrengta speciali AMPS ir kuriam yra išduotas:
 - a. Civilinis tipo sertifikatas; arba
 - b. Lygiavertis dokumentas, pripažintas Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO);
2. AMPS naudoja apsaugą, skirtą sutrukdyti neteisėtai prieigai prie „programinės įrangos“; ir
3. AMPS turi aktyvųjį mechanizmą, kuris nebeleidžia sistemai veikti, kai ji pašalinama iš „civilinio orlaivio“, kuriame ji buvo įrengta.

ML5

Ugnies kontrolės ir su ja susijusi aliarminė ir išpėjamoji įranga, tikrinimo ir vizavimo įranga bei atsakomųjų veiksmų įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams, taip pat specialiai jai sukurti komponentai ir dalys:

- a. Ginklų taikikliai, bombardavimo kompiuteriai, ginklų nutaikymo įranga bei ginklų kontrolės sistemos;
- b. Taikinio suradimo, pažymėjimo, nuotolio nustatymo, sekimo ar stebėjimo sistemos; aptikimo, duomenų sugretinimo, atpažinimo arba identifikavimo įranga; jutiklių integracijos įranga;
- c. ML5 dalies a ar b punktuose nurodytų objektų atsakomųjų veiksmų įranga;

Pastaba ML5 dalies c punkte atsakomųjų veiksmų įranga apima aptikimo įrangą.

- d. Lauko tikrinimo ar vizavimo įranga, specialiai sukurta įrangai, nurodytai ML5 dalies a, b ar c punkte.

ML6

Antžeminės transporto priemonės ir jų komponentai:

NB. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.

- a. Antžeminės transporto priemonės ir jų komponentai, sukurti arba modifikuoti specialiai kariniams tikslams;

Techninė pastaba

ML6 dalies a punkte terminas „antžeminės transporto priemonės“ apima ir priekabas.

▼ M3

- b. Kitos antžeminės transporto priemonės ir jų komponentai:
1. Visureigės transporto priemonės visais varomais ratais, kurios pagamintos su šarvais ar vėliau šarvuotos ar aprūpintos kitais komponentais, kad būtų pasiektas III (1985 m. rugsėjo mėn. NIJ 0108.01 ar atitinkamas nacionalinis standartas) ar aukštesnis balistinės apsaugos lygis;
 2. Komponentai, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. Specialiai sukurti ML6 dalies b punkto 1 papunktyje nurodytoms transporto priemonėms; ir
 - b. Jais pasiekiamas III (1985 m. rugsėjo mėn. NIJ 0108.01 ar atitinkamas nacionalinis standartas) ar aukštesnis balistinės apsaugos lygis.

NB. Taip pat žr. ML13 dalies a punktą

1 pastaba ML6 dalies a punktas apima:

- a. Tankus, kitas karines šarvuotas transporto priemones ir karines transporto priemones, aprūpintas ginkluotės, minavimo arba ML4 dalyje nurodytų šaudmenų paleidimo įrangos pritvirtinimo įtaisais;
- b. Šarvuotas transporto priemones;
- c. Amfibijas ir giliai po vandeniu judančias transporto priemones;
- d. Techninės pagalbos transporto priemones ir transporto priemones, skirtas tempti ar transportuoti amuniciją, ginklų sistemas ir susijusių krovinių tvarkymo įrangą.

2 pastaba ML6 dalies a punkte nurodytų sausumos transporto priemonių modifikavimas kariniams tikslams – struktūrinis ar elektromechaninis pakeitimas, kai naudojamas vienas ar keli specialiai kariniams tikslams sukurti komponentai. Tokie komponentai apima:

- a. Pneumatinius padangų aptaisus, specialiai sukonstruotus taip, kad būtų neperšaujami kulkomis;
- b. Svarbių dalių (pvz., degalų cisternų ar transporto priemonių kabinų) šarvuotą apsaugą;
- c. Ginkluotės įtvirtinimo ar pritvirtinimo specialiuosius įtaisus;
- d. Šviesų maskavimo įrangą.

3 pastaba ML6 dalis netaikoma šarvuotiems arba balistine apsauga turintiems civiliniams automobiliams ar sunkvežimiams, kurie yra sukurti ar modifikuoti pinigams ar vertybėms vežti.

▼ **M3**

4 pastaba ML6 dalis netaikoma transporto priemonėms, jei jos atitinka visus šiuos reikalavimus:

- a. Buvo pagamintos iki 1946 m.;
- b. Jose nėra ES bendrajame kariniame sąraše nurodytų gaminių, pagamintų po 1945 m., išskyrus transporto priemonės originalių komponentų ar priedų kopijas; ir
- c. Jose nėra ML1, ML2 arba ML4 dalyse nurodytų ginklų, išskyrus atvejus, kai jie yra neveikiantys ir negali iššauti šaudmens.

ML7

Cheminės ar biologinės toksinės medžiagos, „medžiagos riaušėms malšinti“, radioaktyviosios medžiagos, su jomis susijusi įranga, komponentai ir medžiagos:

- a. Biologinės ar radioaktyviosios medžiagos, „pritaikytos kariniam tikslui“, žalojančios žmones ar gyvūnus, kenkiančios įrangai arba derliui ir aplinkai;
- b. Kовinės nuodingosios cheminės (KNM) medžiagos, įskaitant šias:

1. Neurologiškai veikiančias KNM:

- a. O-alkilas (alkilas lygus C₁₀ arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), alkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) fosfonofluoridus, pavyzdžiui:

Zarinas (GB): O-izopropil-metilfosfonofluoridas (CAS 107-44-8); ir

Zomanas (GD): O-pinakolil-metilfosfonofluoridas (CAS 96-64-0);

- b. O-alkilas (alkilas lygus C₁₀ arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), N, N-dialkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) fosforamidocianidus, pavyzdžiui:

Tabunas (GA): O-etil-N, N-dimetilfosforamidocianidas (CAS 77-81-6);

- c. O-alkilas (H lygus C₁₀ arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), S-2-dialkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) aminoetilalkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) fosfontiolatus ir atitinkamas alkilintas ir protonuotas druskas, pavyzdžiui:

VX: O-Etil-S-2 diizopropilaminoetil-metilfosfontiolatai (CAS 50782-69-9);

2. Per odą veikiančias KNM medžiagas:

- a. Sieros ipritus, pavyzdžiui:

▼ **M3**

1. 2-chloretil-chlormetilsulfidas (CAS 2625-76-5);
 2. Bis (2-chloretil-) sulfidas (CAS 505-60-2);
 3. Bis (2-chloretiltio) metanas (CAS 63869-13-6);
 4. 1,2-bis (2-chloretiltio) etanas (CAS 3563-36-8);
 5. 1,3-bis (2-chloretiltio)-n-propanas (CAS 63905-10-2);
 6. 1,4-bis (2-chloretiltio)-n-butanas (CAS 142868-93-7);
 7. 1,5-bis (2-chloretiltio)-n-pentanas (CAS 142868-94-8);
 8. Bis (2-chloretiltiometil-) eteris (CAS 63918-90-1);
 9. Bis (2-chloretiltiometil-) eteris (CAS 63918-89-8);
- b. Liuizitus, pavyzdžiui:
1. 2-chlorvinildichlorarsinas (CAS 541-25-3);
 2. Tris (2-chlorvinil-) arsinas (CAS 40334-70-1);
 3. Bis (2-chlorvinil-) chlorarsinas (CAS 40334-69-8);
- c. Azoto ipritus, pavyzdžiui:
1. HN1: bis (2-chloretil-) etilaminas (CAS 538-07-8);
 2. HN2: bis (2-chloretil-) metilaminas (CAS 51-75-2);
 3. HN3: tris (2-chloretil-) aminos (CAS 555-77-1);
3. Veiksmingumą apribojančias KNM medžiagas, pavyzdžiui:
- a. 3-chinuklidilnilbenzilatas (BZ) (CAS 6581-06-2);
4. KNM defoliantus, pavyzdžiui:
- a. Butil 2-chloro-4-florofenoksiacetatas (LNF);
 - b. 2,4,5-trichlorofenoksiacetato oksidas (CAS 93-76-5), sumaišytas su 2,4-dichlorfenoksiacetato oksidu (CAS 94-75-7) (oranžinis agentas) (CAS 39277-47-9));
- c. KNM binariniai „pirtakai“ ir pagrindiniai „pirtakai“:
1. Alkil- (metil-, etil-, n-propil- ar izopropil-) fosfonilo difluoridai, pavyzdžiui:
DF: metil-fosfonildifluoridas (CAS 676-99-3);

▼ **M3**

2. O-alkilas (H lygis C_{10} arba mažesnis, įskaitant cikloalkilus), O-2-dialkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopropil-) aminoetilalkil- (metil-, etil-, n-propil- arba izopril-) fosfonitai ir atitinkamos alkilintos ir protonuotos druskos, pavyzdžiui:

QL: O-etil-2-diizopropilamino etil-metilfosfonitas (CAS 57856-11-8);
 3. Chlorozarinas: O-izopropilmetilfosfonochloridas (CAS 1445-76-7);
 4. Chlorozomanas: O-pinokolil metilfosfonochloridas (CAS 7040-57-5);
- d. „Medžiagos riaušėms malšinti“, aktyvūs jų cheminiai komponentai ir deriniai, įskaitant:
1. α -brombenzenacetoni-trilas, (Brombenzilcianidas) (CA) (CAS 5798-79-8);
 2. [(2-chlorfenil) metilenas] propandinitrilas, (O-chlorbenzilidenmalononitrilas (CS) (CAS 2698-41-1);
 3. 2-chloro-1- feniletanonas, Fenilacilchloridas (ω -chloroacetofenonas (CN) (CAS 532-27-4);
 4. Dibenz-(b, f)-1,4-oksazapinas, (CR) (CAS 257-07-8);
 5. 10-chloro-5, 10-dihydrofenarsazinas (Fenarsazino chloridas), (Adamsitas), (DM) (CAS 578-94-9);
 6. N-nonanoilmorfolinas (MPA) (CAS 5299-64-9);
- 1 pastaba* ML7 dalies d punktas netaikomas „medžiagoms riaušėms malšinti“, skirtoms individualiai savi-gynai.
- 2 pastaba* ML7 dalies d punktas netaikomas aktyviems cheminiams komponentams ir jų deriniams, skirtiems maistui gaminti ar medicinos tikslams ir atitinkamai supakuotiems.
- e. Įranga, specialiai sukurta ar modifikuota kariniams tiks-lams, sukurta ar modifikuota toliau išvardytoms medžia-goms platinti, ir specialiai jai sukurti komponentai:
1. Medžiagos ar komponentai, nurodyti ML7 dalies a, b ar d punktuose; arba
 2. KNM medžiagos, pagamintos iš ML7 dalies c punkte nurodytų „pirtakų“.

▼ **M3**

- f. Apsaugos ir dekontaminavimo įranga, specialiai sukurta ar modifikuota kariniams tikslams, komponentai ir cheminiai mišiniai:
1. Įranga, sukurta arba modifikuota apsaugoti nuo medžiagų, nurodytų ML7 dalies a, b ar d punktuose, ir specialiai jai sukurti komponentai;
 2. Įranga, sukurta arba modifikuota objektams, užterštiems ML7 dalies a ar b punktuose nurodytomis medžiagomis, dekontaminuoti, ir specialiai jai sukurti komponentai;
 3. Cheminiai mišiniai, specialiai sukurti arba suformuoti objektams, užterštiems ML7 dalies a ar b punktuose nurodytomis medžiagomis, dekontaminuoti.

Pastaba ML7 dalies f punkto 1 papunktis apima:

- a. Oro kondicionavimo sistemos, specialiai sukurtas ar modifikuotas branduoliniam, biologiniam ar cheminiam filtravimui;
- b. Apsauginę aprangą.

NB. Dėl civilinių dujų kaukių, apsaugos ir dekontaminavimo įrangos taip pat žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo IA004 poziciją.

- g. Įranga, specialiai sukurta arba modifikuota kariniams tikslams, sukurta arba modifikuota ML7 dalies a, b ar d punktuose nurodytomis medžiagoms aptikti arba identifikuoti, ir specialiai jai sukurti komponentai;

Pastaba ML7 dalies g punktas netaikomas asmeniniams radiacijos lygio stebėjimo dozimetrams.

NB. Taip pat žr. ES dvejopo naudojimo objektų sąrašo IA004 poziciją.

- h. „Biopolimerai“, specialiai sukurti arba apdoroti ML7 dalies b punkte nurodytomis KNM medžiagoms aptikti arba identifikuoti, ir jų gamybai naudojamos specifinių ląstelių kultūros;
- i. KNM medžiagų dekontaminavimo arba suardymo „biokatalizatoriai“ ir jų biologinės sistemos:
1. „Biokatalizatoriai“, specialiai sukurti ML7 b punkte nurodytomis KNM medžiagoms, atsirandančioms atliekant tikslingą laboratorinę atranką arba genetines manipuliacijas biologinėse sistemose, dekontaminuoti arba suardyti;
 2. Biologinės sistemos, turinčios genetinę informaciją, būdingą ML7 dalies i punkto 1 papunktyje nurodytų „biokatalizatorių“ gamybai:
 - a. „Ekspresijos vektoriai“;
 - b. Virusai;
 - c. Ląstelių kultūros.

▼ **M3**

1 pastaba ML7 dalies b ir d punktai netaikomi:

- a. Chlorcianui (CAS 506-77-4). Žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo IC450 pozicijos a punkto 5 papunktį;
- b. Vandenilio cianidui (CAS 74-90-8);
- c. Chlorui (CAS 7782-50-5);
- d. Karbonilchloridui (fosgenas) (CAS 75-44-5); Žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo IC450 pozicijos a punkto 4 papunktį;
- e. Difosgenui (trichlormetil-chlorometanoatui)(CAS 503-38-8);
- f. Nuo 2004 m. netaikomas;
- g. Ksililbromidui, ortui: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- h. Benzilbromidui (CAS 100-39-0);
- i. Benziljodidui (CAS 620-05-3);
- j. Bromacetonui (CAS 598-31-2);
- k. Bromcianui (CAS 506-68-3);
- l. Brommetiletilketonui (CAS 816-40-0);
- m. Chloracetonui (CAS 78-95-5);
- n. Etil-jodacetatui (CAS 623-48-3);
- o. Jodacetonui (CAS 3019-04-3);
- p. Chlorpikrinui (CAS 76-06-2). Žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo IC450 pozicijos a punkto 7 papunktį.

2 pastaba ML7 dalie h punkte ir ML7 i punkto 2 papunktyje nurodytos ląstelių kultūros ir biologinės sistemos yra išimtinės, ir šie punktai netaikomi ląstelių arba biologinėms sistemoms, skirtoms civiliniams tikslams, pavyzdžiui: žemės ūkiui, farmacijai, medicinai, veterinarijai, aplinkosaugai, atliekų tvarkymui arba maisto pramonei.

▼ **M3**

ML8

„Energetinės medžiagos“ ir su jomis susijusios medžiagos:

NB.1. Taip pat žr. ES dvejetainio naudojimo objektų sąrašo 1C011 poziciją.

NB.2. Dėl sprogstamųjų užtaisų ir įtaisų žr. ML4 dalį bei ES dvejetainio naudojimo objektų sąrašo 1A008 poziciją

Techninės pastabos

1. *ML8 dalyje mišinys – tai dviejų ar daugiau medžiagų mišinys, kai bent viena iš jų nurodyta ML8 dalies punktuose.*
2. *Visoms medžiagoms, išvardytoms ML8 dalies punktuose, taikomas šis sąrašas, net jei jos naudojamos kitam nei nurodytas tikslui (pvz., TAGN daugiausiai naudojama kaip sprogmuo, tačiau gali būti naudojama kaip kuras ar oksidatorius).*
 - a. „Sprogstamosios medžiagos“ ir jų mišiniai:
 1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksanas arba 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidas) (CAS 97096-78-1);
 2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolato) tetraamino kobalto (III) perchloratas) (CAS 117412-28-9);
 3. CL-14 (diamino dinitrobenzofurozanas arba 5,7-Diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidas) (CAS 117907-74-1);
 4. CL-20 (HNIW arba heksanitroheksaazaizovurcitanas) (CAS 135285-90-4); klatratai iš CL-20 (dėl jo „pirm-takų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 3 ir 4 papunkčius);
 5. CP (2-(5-cianotetrazolato) pentaamino-kobalto (III) perchloratas) (CAS 70247-32-4);
 6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilenas arba FOX7) (CAS 145250-81-3);
 7. DATB (diaminotrinitrobenzenas) (CAS 1630-08-6);
 8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazinas);
 9. DDPO (PZO arba 2,6-diamino-3,5-dinitropirazine-1-oksidas) (CAS 194486-77-6);
 10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenilas arba dipikramidas) (CAS 17215-44-0);
 11. DNGU (DINGU arba dinitroglukolurilas) (CAS 55510-04-8);
 12. Furazanai:
 - a. DAAOF (diaminoazoksifurazanas);
 - b. DAAZF (diaminoazofurazanas) (CAS 78644-90-3);

▼ **M3**

13. HMX ir jo dariniai (dėl jo „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 5 papunktį):
 - a. HMX (oktogenas, ciklotetrametilentetranitraminas arba ohtachydro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazinas; 1,3,5,7-tetranitro- 1,3,5,7-tetraciklooktanas) (CAS 2691-41-0);
 - b. difluoroaminatedas, analogiškas HMX;
 - c. K-55 (tetranitrosemiglikourilas arba keto-biciklinis HMX, 2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabicyklo [3,3,0] -oktanon-3) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (hexanitroadamantanas) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilbenas) (CAS 20062-22-0);
16. Imidazolai:
 - a. BNNII (Oktahidro-2,5-bis(nitroimino)imidazo (4,5-d) imidazolas);
 - b. DNI (2,4-dinitroimidazolas) (CAS 5213-49-0);
 - c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazolas);
 - d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazolas);
 - e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazolas);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometileno hidrazinas);
18. NTO (ONTA arba 3-Nitro-1,2,4-triazol-5-onas) (CAS 932-64-9);
19. Polinitrokubantai, turintys daugiau kaip keturias nitrogrupes;
20. PYX (Pikrilaminodinitropiridinas arba 2,6-bis(pikrilamino)-3,5-dinitropiridinas) (CAS 38082-89-2);
21. RDX ir jo dariniai:
 - a. RDX (ciklotrimetilentritraminas, ciklonitas, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazinas; 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksanas arba hekso-genas) (CAS 121-82-4);
 - b. Keto-RDX (K-6 arba 2,4,6-trinitro-2,4,6-triaza-cikloheksanonas) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidinnitratas) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenzenas) (CAS 3058-38-6) (dėl jo „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 7 papunktį);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroaminas) oktahydro-1,5-dinitro-1,5-diazocinas);
25. Tetrazolai:
 - a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazolas);
 - b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazolas);

▼ **M3**

26. Tetrilas (trinitrofenilmetilnitraminas) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalinas) (CAS 135877-16-6) (dėl jo „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 6 papunktį);
28. TNAZ (1,3,3 -trinitroazetidinas) (CAS 97645-24-4) (dėl jo „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 2 papunktį);
29. TNGU (SORGUIL arba tetranitroglidikurilas) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-pyridazino[4,5-d]pyridazinas) (CAS 229176-04-9);
31. Triazinai:
 - a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazinas) (CAS 19899-80-0);
 - b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazinas) (CAS 130400-13-4);
32. Triazolai:
 - a. 5-azido-2-nitrotriazolas;
 - b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazolo dinitramidas) (CAS 1614-08-0);
 - c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazolas);
 - d. BDNTA ([bis-dinitroazolo]aminas);
 - e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazolas) (CAS 30003-46-4);
 - f. DNBT (dinitrobistriazolas) (CAS 70890-46-9);
 - g. Nuo 2010 m. netaikomas;
 - h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazolas);
 - i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazolas);
 - j. TACOT (tetranitrobenzotriazolbenzotriazolas) (CAS 25243-36-1);
33. Sprogstamosios medžiagos, nenurodytos kitur ML8 dalies a punkte, turinčios bet kurią iš šių charakteristikų:
 - a. detonavimo greitis esant didžiausiam tankiui viršija 8 700 m/s arba
 - b. detonavimo slėgis viršija 34 GPa (340 kilobarų);
34. Organiniai sprogmenys, nenurodyti kitur ML8 dalies a punkte, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. sukeliantys 25 GPa (250 kilobarų) arba didesnę detonavimo slėgį ir
 - b. lieka nepakitę 5 ar daugiau minučių esant 250 °C (523 K) arba aukštesnei temperatūrai;

▼ **M3**

- b. „Svaidomosios medžiagos“:
1. Jungtinių Tautų (JT) 1.1 klasės kietos „svaidomosios medžiagos“, turinčios teorišką specifinį impulsą (įprastomis sąlygomis), trunkantį ilgiau negu 250 s nemetalizuotiems arba ilgiau negu 270 s aliuminizuotiems mišiniams;
 2. JT 1.3 klasės kietos „svaidomosios medžiagos“, turinčios teorinį specifinį impulsą (įprastomis sąlygomis) trunkantį ilgiau negu 230 s nehalogenizuotiems, 250 s – nemetalizuotiems ir 266 s – metalizuotiems mišiniams;
 3. „Svaidomosios medžiagos“, kurių jėgos konstanta yra didesnė nei 1 200 kJ/kg;
 4. „Svaidomosios medžiagos“, galinčios palaikyti pastovaus degimo lygį ilgiau negu 38 mm per sekundę įprastomis sąlygomis, kai yra 68,9 barų (6,89 MPa) slėgis esant 21° C (294 K);
 5. Elastomeriškai modifikuotos dvigubos varomosios galios „svaidomosios medžiagos“ (EMCDB), kurių įtempis maksimalaus apkrovimo sąlygomis yra didesnis kaip 5 %, esant -40 °C (233 K);
 6. „Svaidomosios medžiagos“, į kurių sudėtį įeina ML8 dalies a punkte nurodytos medžiagos.
 7. „Svaidomosios medžiagos“, nenurodytos kitur ES bendrajame karinės įrangos sąraše, specialiai sukurtos kariniams tikslams;
- c. „Pirotechnika“, kuras ir susijusios medžiagos bei jų mišiniai:
1. Aviacinis kuras, specialiai paruoštas kariniams tikslams;
 2. Alanas (aluminio hidridas) (CAS 7784-21-6);
 3. Karboranai; dekarboranas (CAS 17702-41-9); penta-boranas (CAS 19624-22-7 ir 18433-84-6) ir jo dariniai;
 4. Hidrazinas ir jo dariniai (dėl hidrazino darinių oksidavimo – taip pat žr. ML8 dalies d punkto 8 ir 9 papunkčius):
 - a. Hidrazinas (CAS 302-01-2) 70 % ar didesnės koncentracijos;
 - b. Monometilhidrazinas (CAS 60-34-4);
 - c. Simetrinis dimetilhidrazinas (CAS 540-73-8);
 - d. Asimetrinis dimetilhidrazinas (CAS 57-14-7);

▼ **M3**

5. Sferinių, susmulkintų, sferoidinių, drožlinių ar šlifuočių dalelių metalo kuras, pagamintas iš medžiagos, kurios sudėtyje yra 99 % ar daugiau bet kurios iš šių medžiagų:
 - a. Tokių metalų ir jų mišinių:
 1. Berilio (CAS 7440-41-7), kurio dalelės ne didesnės kaip 60 µm;
 2. Geležies miltelių (CAS 7439-89-6), kurių dalelių dydis yra 3 µm arba mažesnis, pagamintų jungiant geležies oksidą su vandeniliu;
 - b. Mišinių, kurių sudėtyje yra bet kurios iš šių medžiagų:
 1. Cirkonio (CAS 7440-67-7), magnio (CAS 7439-95-4) ar jų lydinių, kurių dalelės ne didesnės kaip 60 µm; arba
 2. 85 % ar grynesnio boro (CAS 7440-42-8) ar boro karbido (CAS 12069-32-8) kuro, kurio dalelės ne didesnės kaip 60 µm;
6. Karinės medžiagos, į kurių sudėtį įeina tirštikliai, naudojami angliavandenilio kurui, specialiai sukurti naudoti liepsnosvaidžiuose, arba padegamoji amunicija, pavyzdžiui, metalo stearatai arba palmatai (pvz., oktolis) (CAS 637-12-7) ir M1, M2, M3 tirštikliai;
7. Perchloratai, chloratai ir chromatai, sumaišyti su metalo milteliais arba kitais daug energijos išskiriančiais kuro komponentais;
8. Sferiniai aliuminio milteliai (CAS 7429-90-5), kurių dalelės ne didesnės kaip 60 µm, pagaminti iš medžiagos, turinčios ne mažiau kaip 99 % aliuminio;
9. Titano subhidridas TiH_n , kurio steichiometrija lygi $n = 0,65-1,68$.

1 pastaba ML8 dalies c punkto 1 papunktyje nurodytas aviacinis kuras – galutinis produktas, o ne jo sudedamosios dalys.

2 pastaba ML8 dalies c punkto 4 papunkčio a punktas netaikomas hidrazino mišiniams, specialiai skirtiems apsaugai nuo korozijos.

3 pastaba ML8 dalies c punkto 5 papunktis taikomas sprogmenims ir kurui, neatsižvelgiant į tai, ar tie metalai ir lydiniai yra aliuminio, magnio, cirkonio ar berilio kapsulėse.

4 pastaba ML8 dalies c punkto 5 papunkčio b punkto 2 papunktis netaikomas borui ir boro karbidui, kai jie prisodrinti boru-10 (20 % ar daugiau boro-10).

5 pastaba ML8 dalies c punkto 5 papunkčio b punktas taikomas tik iš dalelių sudarytam metalo kurui, kai jis sumaišytas su kitoms medžiagomis, kad sudarytų specialiai kariniams tikslams paruoštą mišinį, pavyzdžiui, skystąjį raketinio kuro mišinį, kietus svaidomuosius sprogmenis ar pirotechninius mišinius.

▼ M3

- d. Oksiduojančiosios medžiagos ir jų mišiniai:
1. ADN (SR 12 ar amonio dinitramidas) (CAS 140456-78-6);
 2. AP (amonio perchloratas) (CAS 7790-98-9);
 3. Mišiniai iš fluoro ir bet kurio iš šių komponentų:
 - a. kiti halogenai;
 - b. deguonis; arba
 - c. azotas;

1 pastaba ML8 dalies d punkto 3 papunktis netaikomas chloro trifluoridui (CAS 7790-91-2).

2 pastaba ML8 dalies d punkto 3 papunktis netaikomas dujinės būsenos azoto trifluoridui (CAS 7783-54-2).
 4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidinas) (CAS 78246-06-7);
 5. HAN (hidroksilamonio nitratas) (CAS 13465-08-2);
 6. HAP (hidroksilamonio perchloratas) (CAS 15588-62-2);
 7. HNF (hidrazino nitroformatas) (CAS 20773-28-8);
 8. Hidrazino nitratas (CAS 37836-27-4);
 9. Hidrazino perchloratas (CAS 27978-54-7);
 10. Skystos oksiduojančiosios medžiagos, kurias sudaro arba kurios sudėtyje yra inhibiduota raudonoji rūkstančioji azoto rūgštis (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

Pastaba ML8 dalies d punkto 10 papunktis netaikomas neinhibiduotai rūkstančiajai azoto rūgščiai.
- e. Rišamosios medžiagos, plastifikatoriai, monomerai ir polimerai:
1. AMMO (azidometilmetiloksietanas ir jo polimerai) (CAS 90683-29-7) (dėl jų „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 1 papunktį);
 2. BAMO (baszidometiloksetanas ir jo polimerai) (CAS 17607-20-4) (dėl jų „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 1 papunktį);
 3. BNDPA (bis (2,2-dinitropropil) acetalis) (CAS 5108-69-0);
 4. BNDPF (bis (2,2-dinitropropil) formalis) (CAS 5917-61-3);
 5. BTTN (butantrioltrinitratas) (CAS 6659-60-5) (dėl jų „pirmtakų“ – taip pat žr. ML8 dalies g punkto 8 papunktį);
 6. Energetiniai monomerai, plastmasės ir polimerai, specialiai sukurti kariniam naudojimui, kurių sudėtyje yra bet kurios iš šių medžiagų:
 - a. nitro grupių;
 - b. azido grupių;
 - c. nitratų grupių;
 - d. nitrozo grupių; arba
 - e. difluoramino grupių;

▼ M3

7. FAMA0 (3-difluoroaminometil-3-azidometil oksetanas) ir jo polimerai;
 8. FEFO (bis-2-fluor-2,2 dinitroetilformalis) (CAS 17003-79-1);
 9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluorpentano-1,5-diolio formalis) (CAS 376-90-9);
 10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluor-2-trifluormetil-3-oksasheptan-1,7-diolio formalis);
 11. GAP (glicidilazidopolimeras) (CAS 143178-24-9) ir jo dariniai;
 12. HTPB (hidroksilais modifikuotas polibutadienas), kurio hidroksilų funkcionalumas lygus arba didesnis nei 2,2 ir lygus arba mažesnis nei 2,4, kai hidroksilų vertė mažesnė negu 0,77 meq/g ir klampa mažesnė negu 47 puazai, esant 30° C temperatūrai (CAS 69102-90-5);
 13. Alkoholiu modifikuotas poli (epichlorohidrinai), kurio molekulinė masė mažesnė nei 10 000:
 - a. poli (epichlorohidrinai);
 - b. poli (epichlorohidrintriolis);
 14. NENA (nitroetilnitramino junginiai) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 ir 85954-06-9);
 15. PGN (Poli-GLYN, poliglicidilnitratas arba poli(nitratometil oksiranas)) (CAS 27814-48-8);
 16. Poli-NIMMO (nitratometilmetiloksetanas) arba poli-NMMO (poli[3-nitratometil-3-metiloksetanas]) (CAS 84051-81-0);
 17. Polinitroortokarbonatai;
 18. TVOPA (1,2,3-Tris [1,2-bis (difluoramino) etoksi] propanas arba trisvinoksiopropano aduktas) (CAS 53159-39-0);
- f. „Priedai ir priemaišos“:
1. Bazinis vario salicilatas (CAS 62320-94-9);
 2. BHEGA (bis-2-hidroksietilglikolamidas) (CAS 17409-41-5);
 3. BNO (butadiennitriloksidas);
 4. Šie feroceno dariniai:
 - a. Butacenas (CAS 125856-62-4);
 - b. Katocenas (2,2-bis-etilferocenil propanas) (CAS 37206-42-1);

▼ **M3**

- c. Feroceno karboksirūgštys, įskaitant:
 - Feroceno karboksirūgštį (CAS 1271-42-7),
 - 1,1'-feroceno dikarboksirūgštį (CAS 1293-87-4);
 - d. N-butilferocenas (CAS 31904-29-7);
 - e. Kiti sujungti feroceno polimeriniai dariniai;
5. Švino beta rezorcilatas (CAS 20936-32-7);
 6. Švino citratas (CAS 14450-60-3);
 7. Švino-vario chelatai iš beta-rezorcilato arba salicilatų (CAS 68411-07-4);
 8. Švino maleatas (CAS 19136-34-6);
 9. Švino salicilatas (CAS 15748-73-9);
 10. Švino stanatas (CAS 12036-31-6);
 11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinilfosfinoksidai) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metilaziridinil) 2-(2-hidroksipropanoksi) propilaminofosfinoksidai); ir kiti MAPO dariniai;
 12. Metil BAPO (bis(2-metilaziridinil) metilaminofosfinoksidai) (CAS 85068-72-0);
 13. N-metil-p-nitroanilinas (CAS 100-15-2);
 14. 3-Nitraza-1,5-pentandiizocianatas (CAS 7406-61-9);
 15. Organiniai metalo junginiai:
 - a. Neopentil[dialil]oksi, tri[dioktil]fosfato-titanatas (CAS 103850-22-2); taip pat vadinamas titanu IV, 2,2[bis 2-propenolato-metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25-0); arba LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b. Titanas IV, [(2-propenolat-1) metil, N-propenolatometil] Butanolis-1, tris [dioktil] pirofosfatas arba KR3538;
 - c. Titanas IV, [(2-propenolat-1) metil, N-propenolatometilas] Butanolis-1, tris (dioktil) fosfatas;
 16. Policiandifluoraminoetilenoksidai;
 17. Polifunkciniai aziridinamidai su izoftalio, trimezino (butilenimino trimesamido arba BITA), izocianuro arba trimetiladipo pagrindinėmis struktūromis ir 2-metil arba 2-etilgrupėmis, prisijungusiomis prie aziridino žiedo;

▼ **M3**

18. Propilenimidas, (2-metilaziridinas) (CAS 75-55-8);
19. Labai smulkus geležies (Fe₂O₃) (CAS 1317-60-8) oksidas, turintis tam tikrą paviršiaus plotą, didesni negu 250 m²/g, kai vidutinis dalelių dydis lygus 3,0 nm, arba mažesnis;
20. TEPAN (tetraetilenpentaminakrilnitrilas) (CAS 68412-45-3); cianetilintas poliaminas ir jo druskos;
21. TEPANOL (tetraetilenpentaminakrilnitrilglicidolis) (CAS 68412-46-4); cianetilintas poliaminas, sujungtas su glicidoliu ir jo druskomis;
22. TPB (trifenilbismutas) (CAS 603-33-8).

g. „Pirmtakai“:

NB. ML8 dalies g punkte nurodytos „energetinės medžiagos“, pagamintos iš šių medžiagų:

1. BCMO (bischlormetiloksetano) (CAS 142173-26-0) (taip pat žr. ML8 dalies e punkto 1 ir 2 papunkčius);
2. Dinitroazetidino-t-butildruskos (CAS 125735-38-8) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 28 papunktį);
3. HBIW (heksabenzilheksaazoizovurcitano) (CAS 124782-15-6) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 4 papunktį);
4. TAIW (tetraacetildibenzilheksaazoizovurcitano) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 4 papunktį) (CAS 182763-60-6);
5. TAT (1,3,5,7-tetraacetil-1,3,5,7-tetraazociklooktano) (CAS 41378-98-7) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 13 papunktį);
6. 1,4,5,8 tetraazadekalino (CAS 5409-42-7) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 27 papunktį);
7. 1,3,5-trichlorbenzeno (CAS 108-70-3) (taip pat žr. ML8 dalies a punkto 23 papunktį);
8. 1,2,4 trihidroksibutano (1,2,4,-butantriolis) (CAS 3068-00-6) (taip pat žr. ML8 dalies e punkto 5 papunktį).

5 pastaba Nuo 2009 m. netaikomas.

6 pastaba ML8 dalis netaikoma toliau nurodytoms medžiagoms, jeigu jų nėra junginiuose arba jos nesumaišytos su „energetinėmis medžiagomis“, nurodytomis ML8 dalies a punkte, ar metalo milteliais, nurodytais ML8 dalies c punkte:

- a. Amonio pikratas (CAS 131-74-8);
- b. Juodasis parakas;
- c. Heksanitrodifenilaminas (CAS 131-73-7);
- d. Difluoraminas (CAS 10405-27-3);
- e. Nitrokrakmolos (CAS 9056-38-6);
- f. Kalio nitratas (CAS 7757-79-1);
- g. Tetraniatronaftalanas;
- h. Trinitroanizolas;
- i. Trinitronaftalenas;
- j. Trinitroksilenas;
- k. N-pirolidinonas; 1-metil-2-pirolidinonas (CAS 872-50-4);
- l. Dioktilmaleatas (CAS 142-16-5);

▼ M3

- m. Etilheksilakrilatas (CAS 103-11-7);
- n. Trietilaliuminis (TEA) (CAS 97-93-8), trimetilaliuminis (TMA) (CAS 75-24-1) ir kiti piroforiški alkil ir arilmetalai su ličiu, natriu, magniu, cinku ar boru;
- o. Nitroceliuliozė (CAS 9004-70-0);
- p. Nitroglicerinas (arba glicerolio nitratas, trinitratas) (NG) (CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluenas (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. Etilendiamindinitratas (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. Pentaeritritoltetranitratas (PETN) (CAS 78-11-5);
- t. Švino azidas (CAS 13424-46-9), normalus (CAS 15245-44-0) ir bazinis (CAS 12403-82-6) švino stiftnatas, taip pat pirminiai sprogmėnys arba užtaiso sudedamosios dalys, į kurių sudėtį įeina azidai arba azidų kompleksai;
- u. Trietilenglikoldinitratas (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitrorezorcinolas (stifnino rūgštis) (CAS 82-71-3);
- w. Dietildifenilkarbamidas (CAS 85-98-3); dimetil-difenilkarbamidas (CAS 611-92-7); metiletildifenilkarbamidas [centralitai];
- x. N, N-difenilkarbamidas (nesimetrinis difenilkarbamidas) (CAS 603-54-3);
- y. Metil -N, N-difenilkarbamidas (nesimetrinis metil-difenilkarbamidas) (CAS 13114-72-2);
- z. Etil-N, N-difenilkarbamidas (nesimetrinis etil-difenilkarbamidas) (CAS 64544-71-4);
- aa. 2-nitrodifenilaminas (2-NDPA) (CAS 119-75-5);
- bb. 4-nitrodifenilaminas (4-NDPA) (CAS 836-30-6);
- cc. 2,2-dinitropropanolis (CAS 918-52-5);
- dd. Nitroguanidinas (CAS 556-88-7) (žr. ES dvejetainio naudojimo objektų sąrašo IC011 pozicijos d punktą).

7 pastaba ML8 dalis netaikoma amonio perchloratui (ML8 dalies d punkto 2 papunktis) ir NTO (ML8 dalies a punkto 18 papunktis), kurie yra specialiai skirti ir sukurti civiliniam naudojimui skirtiems dujų gamybos įtaisams ir atitinka visus šiuos reikalavimus:

- a. junginiuose arba sumaišyti su neaktyviosiomis termoreaktyviomis rišamosiomis medžiagomis arba plastifikatoriais;

▼ **M3**

- b. *amonio perchloratas (ML8 dalies d punkto 2 papunktis) sudaro daugiausia 80 % aktyviosios medžiagos masės;*
- c. *sudėtyje yra 4g arba mažiau NTO (ML8 dalies a punkto 18 papunktis); ir*
- d. *individuali masė mažesnė nei 250 g.*

ML9

Karo laivai (antvandeniniai ar povandeniniai), specialiai laivyno įranga, dalys, komponentai ir kiti antvandeniniai laivai:*NB. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.*

- a. Laivai ir komponentai:
 - 1. Laivai (antvandeniniai ar povandeniniai), specialiai sukurti ar modifikuoti kariniams tikslams, neatsižvelgiant į jų esamą techninę būklę ar funkcionalumą, neatsižvelgiant į tai, ar juose yra ginkluotės gabenimo sistemų ir ar jie šarvuoti, tokių laivų korpusai ir jų dalys bei specialiai kariniams tikslams sukurti jų komponentai;
 - 2. Antvandeniniai laivai, kurie nėra nurodyti ML9 dalies a punkto 1 papunktyje, kuriuose sumontuota ar integruota:
 - a. 12,7 mm ar didesnio kalibro automatiniai ginklai, nurodyti ML1 dalyje, arba ginklai, nurodyti ML2, ML4, ML12 ar ML19 dalyje, arba tokiems ginklams skirti „pritvirtinimo įtaisai“ ar ginkluotės tvirtinimo taškai;

*Techninė pastaba**„Pritvirtinimo įtaisai“ – tai ginklų pritvirtinimo ar laivo korpuso sutvirtinimo mazgai, skirti įmontuoti ginklams.*

- b. Šaudymo kontrolės sistemos, nurodytos ML5 dalyje;
- c. Įranga, turinti visas šias charakteristikas:
 - 1. „Apsauga nuo cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio ginklo“; ir
 - 2. „Laivo išorinio drėkinimo ar plovimo sistema“, naudojama neutralizuoti; arba

Techninės pastabos

- 1. „Apsauga nuo cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio ginklo“ – tai atskira vidinė erdvė, turinti tokias charakteristikas kaip padidintas slėgis, ventiliacijos sistemų izoliacija, ribotos ventiliacinės angos su cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų filtrais bei ribotos personalo patekimo į šią erdvę vietas, kuriose yra įrengti oro šliuzai.
- 2. „Laivo išorinio drėkinimo ar plovimo sistema“ – tai jūros vandens purškimo sistema, kurią naudojant galima tuo pat metu aplaistyti laivo išorines konstrukcijas ir denius.

▼ M3

- d. Aktyviosios atsakomųjų veikslių ginklų sistemos, nurodytos ML4 dalies b punkte, ML5 dalies c punkte arba ML11 dalies a punkte, turinčios bet kurią iš šių charakteristikų:
1. „Apsauga nuo cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio ginklo“;
 2. Korpusas ir laivo konstrukcijos, specialiai sukurti sumažinti radiolokacinio signalo atspindį;
 3. Įtaisai, skirti objekto atpažinimo terminiu būdu galimybei sumažinti (pvz., išmetamųjų dujų vėsinimo sistema), išskyrus įtaisus, specialiai sukurtus padidinti bendrą įrenginio energijai gauti galingumą arba sumažinti poveikį aplinkai; arba
 4. Išmagnetinimo sistema, skirta laivo magnetiniam laukui sumažinti;
- b. Toliau nurodyti varikliai ir varomosios sistemos, specialiai sukurti kariniams tikslams, ir komponentai, specialiai jiems sukurti kariniams tikslams:
1. Dizeliniai varikliai, specialiai sukurti povandeniniams laivams, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. Galingumas lygus 1,12 MW (1 500 AG) arba didesnis; ir
 - b. Rotacinis greitis lygus 700 apsisukimų per minutę (apm) arba didesnis;
 2. Elektros varikliai, specialiai sukurti povandeniniams laivams, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. Galingumas didesnis nei 0,75 MW (1 000 AG);
 - b. Greitas reversas;
 - c. Aušinimas skysčiu; ir
 - d. Visiškas uždarumas;
 3. Nemagnetiniai dizeliniai varikliai, turintys visas šias charakteristikas:
 - a. Galingumas lygus 37,3 MW (50 AG) arba didesnis; ir
 - b. Nemagnetinis talpumas didesnis nei 75 % bendrosios masės;
 4. „Anaerobinės varomosios sistemos“ (AIP), specialiai sukurtos povandeniniams laivams;

Techninė pastaba

Naudojant „anaerobinę varomąją jėgą“, panirusio povandeninio laivo varomoji sistema, nenaudodama atmosferos deguonies, gali veikti ilgiau nei su įprastomis baterijomis. Taikant ML9 dalies b punkto 4 papunktį AIP neapima branduolinės energijos.

- c. Povandeniniai aptikimo prietaisai, specialiai sukurti kariniams tikslams, jų valdymo įranga ir komponentai, specialiai jiems sukurti kariniams tikslams;
- d. Tinklai kovai su povandeniniais laivais ir torpedomis, specialiai sukurti kariniams tikslams;
- e. Nuo 2003 m. netaikomas;

▼ **M3**

- f. Korpuso išvestys ir jungės, specialiai sukurtos kariniams tikslams, užtikrinančios sąveiką su įranga, esančia laivo išorėje, ir komponentai, specialiai jiems sukurti kariniams tikslams;

Pastaba ML9 dalies f punktas apima vienlaidžio, daugialaidžio, bendraašio ir bangolaidžio tipo laivų junges ir korpusų išvestis, kurios yra nelaidžios vandeniui iš išorės ir išlaiko reikalaujamas charakteristikas daugiau nei 100 metrų jūros gylyje; ir skaidulines optines junges bei optines korpusų išvestis, specialiai sukurtas lazeriniam spinduliui perduoti, neatsižvelgiant į gylį. ML9 dalies f punktas netaikomas paprastiesiems varomiesiems velenams ir hidrodinaminių korpusų išvesčių valdymo prietaisams.

- g. Begarsiai guoliai, turintys bet kurią iš šių charakteristikų, jų komponentai ir tokių guolių turinti įranga, specialiai sukurti kariniams tikslams:

1. Su dujų ar magnetiniais įtvarais;
2. Su aktyvia objekto atpažinimo kontrole; arba
3. Su vibracijos slopinimo kontrole.

ML10

„Orlaiviai“, „už orą lengvesni skraidomieji aparatai“, nepilotuojami skraidomieji aparatai („UAV“), aviaciniai varikliai ir „orlaivių“ įranga, susijusi įranga ir komponentai, specialiai sukurti arba modifikuoti kariniams tikslams:

NB. Dėl valdymo ir navigacinės įrangos – žr. ML11 dalį.

- a. Pilotuojami „orlaiviai“ ir „už orą lengvesni skraidomieji aparatai“ bei specialiai jiems sukurti komponentai;
- b. Nuo 2011 m. netaikomas;
- c. Nepilotuojami orlaiviai ir susijusi įranga bei specialiai jiems sukurti komponentai:
 1. „UAV“, nuotoliniu būdu pilotuojami skraidomieji aparatai (RPV), autonominės programuojamosios transporto priemonės ir nepilotuojami „už orą lengvesni skraidomieji aparatai“;
 2. Paleidimo įranga, susigrąžinimo įranga ir antžeminė įranga;
 3. Vadovavimui ar kontrolei sukurta įranga;
- d. Varomieji aviaciniai varikliai ir specialiai jiems sukurti komponentai;

▼ **M3**

- e. Aviacinė įranga, įskaitant degalų papildymo ore įranga, specialiai sukurta naudoti „orlaiviams“, nurodytiems ML10 dalies a punkte, arba aviaciniams varikliams, nurodytiems ML10 dalies d punkte, ir specialiai jai sukurti komponentai;
- f. Slėginiai degalų papildytuvai, slėginė degalų papildymo įranga, specialiai sukurta operacijoms izoliuotose zonose palengvinti, ir antžeminė įranga, specialiai sukurta „orlaiviams“, nurodytiems ML10 dalies a punkte, arba aviaciniams varikliams, nurodytiems ML10 dalies d punkte;
- g. Kariniai apsauginiai šalmai ir apsauginės kaukės bei specialiai jiems sukurti komponentai, hermetinė kvėpavimo įranga ir pusiau hermetiniai kostiumai, skirti naudoti „orlaiviuose“, antigravitaciniai kostiumai, skystojo deguonies keitikliai, naudojami „orlaiviuose“ ar raketose, taip pat katapultos ir užtaisų paleidžiamieji prietaisai, skirti įgulai pasitraukti iš „orlaivio“ avariniais atvejais;
- h. Parašiutai, parasparniai ir susijusi įranga bei specialiai jiems sukurti komponentai:
 - 1. Parašiutai, nenurodyti kitur ES bendrajame karinės įrangos sąraše;
 - 2. Parasparniai;
 - 3. Įranga, specialiai sukurta šuoliams iš didelio aukščio (pvz., kostiumai, specialūs šalmai, kvėpavimo sistemos, navigacinė įranga);
- i. Kontroluojamo išsiskleidimo įranga arba automatinės pilotavimo sistemos, sukurtos parašiuotais nuleidžiamiesiems kroviniams.

1 pastaba ML10 dalies a punktas netaikomas specialiai kariniams tikslams sukurtiems „orlaiviams“ ir „už orą lengvesniems skraidomiesiems aparatams“ ar tų „orlaivių“ modifikacijoms, kurie turi visas šias charakteristikas:

- a. Nėra koviniai orlaiviai;
- b. Nėra pritaikyti kariniam naudojimui ir neturi specialiai kariniam naudojimui skirtos ar modifikuotos įrangos ar priedų;
ir
- c. Valstybės narės arba Vasenaro susitarime dalyvaujančios valstybės civilinės aviacijos institucijos registruoti civiliniam naudojimui.

2 pastaba ML10 dalies d punktas netaikomas:

- a. Aviaciniams varikliams, sukurtiems arba modifikuotiems kariniam naudojimui, kuriuos valstybės narės arba Vasenaro susitarime dalyvaujančios valstybės civilinės aviacijos institucija registravo naudoti „civiliniame orlaivyje“, arba specialiai jiems sukurti komponentai;
- b. Stūmokliniams varikliams ar specialiai jiems sukurtiems komponentams, išskyrus specialiai sukurtus „nepilotuojamiems skraidomiesiems aparatams“.

▼ **M3**

3 pastaba Taikant ML10 dalies a ir d punktus, specialiai kariniams tikslams sukurti ir modifikuoti nekariniai „orlaiviai“ arba aviaciniai komponentai ir susijusi įranga arba aviaciniai varikliai apima tik tuos karinius komponentus ir susijusią karinę įrangą, kurie yra būtini modifikacijai kariniams tikslams atlikti.

4 pastaba Taikant ML10 dalies a punktą, kariniai tikslai apima: kovos veiksmus, karinę žvalgybą, puolimą, karinius mokymus, materialinį-techninį aprūpinimą ir karinių pajėgų ar karinės įrangos transportavimą ir desantavimą.

5 pastaba ML10 dalies a punktas netaikomas „orlaiviams“, jei jie atitinka visus šiuos reikalavimus:

- a. Buvo pagaminti iki 1946 m.;
- b. Juose nėra ES bendrajame kariniame sąraše nurodytų gaminių, išskyrus atvejus, kai reikalaujama, kad tie gaminiai atitiktų valstybės narės arba Vasenaro susitarime dalyvaujančios valstybės saugos ar tinkamumo skrydžiams standartus; ir
- c. Juose nėra ES bendrajame kariniame sąraše nurodytų ginklų, išskyrus atvejus, kai jie yra neveikiantys ir nėra galimybės vėl pradėti juos naudoti.

ML11

Elektroninė įranga, nenurodyta kituose ES bendrojo karinės įrangos sąrašo punktuose, ir specialiai jai sukurti komponentai:

- a. Elektroninė įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams;

Pastaba ML11 dalies a punktas apima:

- a. Elektroninę atsakomųjų priemonių ir elektroninę atsakomąsias priemones neutralizuojančią įrangą, įskaitant trukdymo ir trukdymą slopinančią įrangą (t. y. įrangą, sukurtą pašalinti ar klaidingiems signalams į radarą ar radijo ryšio imtuvus įvesti ar kitokiu būdu trukdyti prieš elektroniniams imtuvams priimti informaciją, mažinti jų funkcionalumą ir veiksmingumą, atitinkamai veikti ir jo atsakomųjų veiksmų įrangą);
- b. Dažniui jautrias elektronines lempas;

▼ **M3**

- c. *Sekimo ir elektromagnetinio spektro stebėjimo elektronines sistemas arba įrangą, sukurtą karinės žvalgybos ar saugumo tikslams arba tokiam sekimui ir kontrolei neutralizuoti;*
- d. *Povandeninių atsakomųjų priemonių, įskaitant akustinio ir magnetinio trukdymo bei imitavimo įrangą ir įrangą, sukurtą pašalinams ar klaidingiems signalams į sonarius imtuvus įvesti;*
- e. *Duomenų tvarkymo apsaugos įrangą, duomenų apsaugos įrangą ir perdavimo bei signalizavimo linijos apsaugos įrangą, veikiančią kodavimo procesų pagrindu;*
- f. *Identifikavimo, autentifikavimo ir šifro įvedimo įrangą ir šifro valdymo, gamybos bei paskirstymo įrangą;*
- g. *Valdymo ir navigacinę įrangą;*
- h. *Skaitmeninę troposferinės sklaidos radijo ryšio siųstuvų įrangą;*
- i. *Skaitmeninius demoduliatorius, specialiai sukurtus signalų žvalgybos tikslais;*
- j. *„Automatinės vadovavimo ir kontrolės sistemas“.*

NB. Dėl „programinės įrangos“, susijusios su kariniu „programine įranga“ valdomu radijo ryšiu (SDR) – žr. ML21 dalį.

- b. Pasaulinės palydovinės navigacinės sistemos (GNSS) trukdymo įranga.

ML12

Didelio greičio kinetinės energijos ginklų sistemos ir su jomis susiję įrenginiai bei specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. Kinetinės energijos ginklų sistemos, specialiai sukurtos taikiniui sunaikinti ar pradėtam veiksmui nutraukti;
- b. Specialiai sukurti bandymų ir vertinimo įrenginiai, bandymų modeliai, įskaitant diagnostikos įrenginius ir taikinius, skirtus šovinių ir sistemų dinaminiam kinetinės energijos išbandymui.

NB. Dėl ginklų sistemų, naudojančių pokalibrinius šaudmenis ar tik cheminę varomąją jėgą, ir jų amunicijos – žr. ML1–ML4 dalis.

▼ **M3**

1 pastaba ML12 dalis apima ir šias sistemas, kai jos specialiai sukurtos kinetinėms energijos ginklų sistemoms:

- a. Paleidimo varomasias sistemas, galinčias paprastu ar greitėjančiu šaudymo metodu didesnius nei 0,1 g objektus akceleruoti didesniu nei 1,6 km/s greičiu;
- b. Pagrindinius energijos gamybos, elektrinės apsaugos, energijos kaupimo, terminio valdymo priemonių galios palaikymo, įjungimo ar kuro naudojimo įrenginius; energijos šaltinio, ginklo bei kitokių elektrinių galvučių valdymo funkcijų elektrines jungtis;
- c. Taikinio aptikimo, nustatymo, šaudymo kontrolės ar sunaikinimo laipsnio įvertinimo sistemas;
- d. Sviedinių savaiminio nutaikymo, valdymo ar varomosios jėgos nukreipimo (šoninės akceleracijos) sistemas.

2 pastaba ML12 dalis taikoma ginklų sistemoms, naudojančioms bet kurią iš šių rūšių varomosios jėgos energiją:

- a. Elektromagnetinę;
- b. Elektroterminę;
- c. Plazmą;
- d. Lengvasias dujas; arba
- e. Cheminę (kai ji naudojama kartu su bet kuria iš pirmiau išvardytųjų).

ML13

Šarvuotoji ar apsauginė įranga, konstrukcijos ir komponentai:

- a. Šarvuotosios plokštės, turinčios bet kurią iš šių charakteristikų:
 1. Pagamintos pagal karinius standartus arba specifikacijas; arba
 2. Tinkamos kariniam naudojimui;

NB. Dėl šarvuotės plokščių žr. ML13 dalies d punkto 2 papunktį.

- b. Metalo ir ne metalo medžiagų konstrukcijos bei jų deriniai, specialiai sukurti karinių sistemų balistinei apsaugai, bei specialiai jiems sukurti komponentai;
- c. Šalmai, pagaminti pagal karinius standartus ar specifikacijas arba panašius nacionalinius standartus ir specialiai jiems sukurti komponentai, t.y. šalmo gaubtas, vidinis apsauginis sluoksnis ir minkšti įklotai;

▼ **M3**

d. Šarvuotė ar apsauginiai drabužiai ir jų komponentai:

1. Minkšta šarvuotė ar apsauginiai drabužiai, pagaminti pagal karinius standartus ar specifikacijas arba pagal jų atitikmenis ir specialiai jiems sukurti komponentai;

Pastaba Taikant ML13 dalies d punkto 1 papunktį kariniai standartai ar specifikacijos apima bent specifikacijas dėl apsaugos nuo skeveldrų.

2. Kietos šarvuotės plokštės, kuriomis užtikrinama balistinė apsauga, lygiavertė III lygio (2008 m. liepos mėn. NIJ 0101.06) ar nacionalinių ekvivalentų lygio apsaugai arba didesnė.

1 pastaba ML13 dalies b punktas apima medžiagas, specialiai sukurtas į sproginę reaguojančiai apsaugai formuoti arba karinėms priedangoms statyti.

2 pastaba ML13 dalies c punktas netaikomas įprastiniams plieniniams šalmams, kurie nėra modifikuoti ar sukurti taip, kad juose galėtų būti įtaisytas bet kokios rūšies papildomas prietaisas.

3 pastaba ML13 dalies c ir d punktai netaikomi šalmams, šarvuotėms ir apsauginiams drabužiams, dėvimiems asmeninės apsaugos tikslais.

4 pastaba ML13 dalyje nurodyti tik tie bombas neutralizuojantiems darbuotojams specialiai sukurti šalmai, kurie yra specialiai sukurti kariniams tikslams.

NB.1. Taip pat žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo 1A005 poziciją.

NB.2. „Pluoštinėms ar gijinėms medžiagoms“, naudojamoms šarvuotėms ir šalmams gaminti – žr. ES dvejojo naudojimo objektų sąrašo 1C010 poziciją

ML14

„Specializuota įranga, skirta karinėms pratyboms“ arba karinių scenarijų imitavimui, simulatoriai, specialiai sukurti mokymui naudoti visais šautuvais ir ginklais, nurodytais ML1 ar ML2 dalyse, ir specialiai jiems sukurti komponentai bei priedai.

Techninė pastaba

Terminas „specializuota karinėms pratyboms skirta įranga“ apima karinių veiksmų treniruoklius, skrydžio valdymo treniruoklius, radaro taikinius-treniruoklius, radarų taikinių generatorius, šaudymo pratybų prietaisus, kovos su povandeniniais laivais treniruoklius, skraidymo simulatorius (įskaitant centrifugas lakūnams ar astronautams rengti), radarų treniruoklius, skraidymo įrangos imitacinius treniruoklius, navigacinius treniruoklius, raketų paleidimo treniruoklius, taikinių įrangą, ginkluotės treniruoklius, nepilotuojamų „orlaivių“ treniruoklius, mobiluosius pratybų įrenginius ir antžemių operacijų mokymo įrangą.

▼ **M3**

1 pastaba ML14 dalis apima vaizdo atkūrimo ir interaktyvios aplinkos sistemas, skirtas simulatoriams, jei jos yra specialiai sukurtos ar modifikuotos kariniams tikslams.

2 pastaba ML14 dalis netaikoma įrangai, specialiai sukurtai mokymui naudoti medžiokliniais ar sportiniais ginklais.

ML15

Vaizdo atkūrimo ar atsakomųjų priemonių įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams, ir specialiai jai sukurti komponentai bei priedai:

- a. Filmavimo ir vaizdo apdorojimo įranga;
- b. Fotoaparatai, fotografinė įranga ir juostų apdorojimo įranga;
- c. Vaizdo stiprinimo įranga;
- d. Infraraudonųjų spindulių arba terminė vaizdo atkūrimo įranga;
- e. Radarinė sensorinė vaizdo atkūrimo įranga;
- f. Atsakomųjų priemonių arba atsakomašias priemones neutralizuojanti įranga, skirta ML15 dalies a–e punktuose nurodytai įrangai.

Pastaba ML15 dalies f punktas apima įrangą, sukurtą karinių vaizdo sistemų veikimui neutralizuoti arba efektyvumui susilpninti ar tokiam ardomajam poveikiui sumažinti.

1 pastaba ML15 dalyje terminas specialiai sukurti komponentai, kai jie specialiai sukurti kariniams tikslams, apima:

- a. Infraraudonųjų spindulių vaizdo keitiklio elektroninius vamzdelius;
- b. Vaizdo stiprinimo elektroninius vamzdelius (ne pirmosios kartos);
- c. Mikrokanalines plokštes;
- d. Silpnai šviesai jautrių televizijos kamerų elektroninius vamzdelius;
- e. Detektorinę išdėstymo įrangą (įskaitant elektroninio ryšio ar rodyimo sistemas);
- f. Piroelektrinės televizijos kamerų elektroninius vamzdelius;
- g. Vaizdo sistemų aušinimo sistemas;
- h. Elektriniu būdu užsklendžiamas fotochrominio arba elektrooptinio tipo sklendes, kurių užsklendimo greitis yra mažesnis negu 100 μs, išskyrus sklendes, kurios yra pagrindinės didelio greičio fotoaparato dalys;
- i. Skaidulinius optinius vaizdo apgręžiklius;
- j. Sudėtinius puslaidininkinius fotokatodus.

▼ **M3**

2 pastaba ML15 dalis netaikoma „pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroniniams vamzdeliams“ ar įrangai, specialiai sukurtai naudojant „pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroninius vamzdelius“.

NB. Dėl ginklų, kuriems naudojami „pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroniniai vamzdeliai“, klasifikacijos žr. ML1 ir ML2 dalis bei ML5 dalies a punktą.

NB. Taip pat žr. ES dvejetainio naudojimo objektų sąrašo 6A002 pozicijos a punkto 2 papunktį ir 6A002 pozicijos b punktą.

ML16 **Liejiniai, atliejos ir kiti pusgaminiai, specialiai pagaminti gaminiam, nurodytiems ML1–ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 ar ML19 dalyse.**

Pastaba. ML16 dalis taikoma pusgaminiam, kai jie atpažįstami pagal medžiagos sudėtį, formą arba funkcijas.

ML17 **Įvairi įranga, medžiagos ir „bibliotekos“ bei specialiai joms sukurti komponentai:**

a. Savaeigiai nardymo ir povandeninio plaukiojimo aparatai:

1. Uždarąjo arba pusiau uždarąjo ciklo (pakartotinio kvėpavimo) aparatai, specialiai sukurti kariniams tikslams (t. y. specialiai sukurti, kad būtų nemagnetiniai);
2. Specialiai sukurti komponentai, skirti atvirojo ciklo aparatui modifikuoti kariniams tikslams;
3. Gaminiai, sukurti išimtinai kariniams tikslams, skirti naudoti kartu su savaeigiais nardymo ir povandeninio plaukiojimo aparatais;

b. Statybos įranga, specialiai sukurta kariniams tikslams;

c. Elektros instaliacija, danga ir apdorojimas, skirti objekto atpažinimo galimybei mažinti, specialiai sukurti kariniams tikslams;

d. Lauko inžinerinė įranga, specialiai sukurta naudoti kovos zonoje;

e. „Robotai“, kontroliuojantieji „robotai“ ir „robotų“, galutiniai vykdymo įtaisai“, turintys bet kurią iš šių charakteristikų:

1. Specialiai sukurta kariniam naudojimui;
2. Juose yra priemonės, saugančios hidraulinės linijas nuo balistinių skeveldrų iš išorės padarytų sužeidimų (pvz., savaime izoliuojančios linijos), ir jie gali naudoti hidraulinius skysčius, kurių užsidegimo temperatūra yra aukštesnė negu 566 °C (839 K); arba
3. Specialiai sukurti ar gali veikti elektromagnetinio pulso (EMP) aplinkoje;

Techninė pastaba

Elektromagnetinis pulsas neapima netyčinių netoliese esančios įrangos (t.y., mašinų, įtaisų ar elektroninių prietaisų) elektromagnetinės radiacijos ar žaibo keliamų trikdžių.

▼ M3

- f. „Bibliotekos“ (parametrinės techninės duomenų bazės), specialiai sukurtos kariniams tikslams, įrangai, nurodytai ES bendrajame karinės įrangos sąraše;
- g. Branduolinę energiją generuojanti įranga arba varomoji įranga, įskaitant „branduolinius reaktorius“, specialiai sukurtus kariniams tikslams, ir komponentai, specialiai jiems sukurti ar „modifikuoti“ kariniams tikslams;
- h. Kita specialiai kariniams tikslams sukurta įranga ir medžiagos, apdorotos ar padengtos danga, skirtos objekto atpažinimo galimybei mažinti, išskyrus įrangą ir medžiagas, nurodytas kituose ES bendrojo karinės įrangos sąrašo punktuose;
- i. Simuliatoriai, specialiai sukurti kariniams „branduoliniams reaktoriams“;
- j. Mobiliosios remonto dirbtuvės, specialiai įrengtos ar „modifikuotos“ karinei įrangai remontuoti;
- k. Lauko generatoriai, specialiai sukurti ar „modifikuoti“ kariniams tikslams;
- l. Konteineriai, specialiai sukurti ar „modifikuoti“ kariniams tikslams;
- m. Keltai, išskyrus keltus, nurodytus kituose ES bendrojo karinės įrangos sąrašo punktuose, tiltai ir pontonai, specialiai sukurti kariniams tikslams;
- n. Bandomieji modeliai, specialiai sukurti objektams, nurodytiems ML4, ML6, ML9 ar ML10 dalyse, „tobulinti“;
- o. Apsaugos nuo lazerių įranga (pvz., akių ir jutiklių apsaugos), specialiai sukurta kariniams tikslams.
- p. „Kuro elementai“, nenurodyti kitur ES bendrajame karinės įrangos sąraše, specialiai sukurti ar „modifikuoti“ kariniam naudojimui.

Techninės pastabos

1. *ML17 dalyje terminas „biblioteka“ (parametrinė techninė duomenų bazė) reiškia karinio pobūdžio techninės informacijos rinkinį; naudojimasis šiuo rinkiniu gali pagerinti karinės įrangos ar sistemų veikimą.*
2. *ML17 dalyje terminas „modifikuotas“ reiškia struktūrinį, elektromechaninį ar kitokį pakeitimą, dėl kurio nekariniams tikslams sukurta objektas įgauna savybes, dėl kurių jis yra lygiavertis objektui, specialiai sukurtam kariniams tikslams.*

▼ **M3**

ML18

Gamybos įranga ir komponentai:

- a. Specialiai sukurta ar modifikuota „gamybos“ įranga, skirta ES bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytiems gaminiams „gaminti“, ir specialiai jai sukurti komponentai;
- b. Specialiai sukurta aplinkos tyrimo aparatūra ir specialiai jai sukurta įranga, skirta ES bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytiems gaminiams sertifikuoti, kvalifikuoti ar bandyti.

Techninė pastaba

ML18 dalyje terminas „gamyba“ apima projektavimą, tyrimą, gaminimą, bandymą ir tikrinimą.

Pastaba ML18 dalies a ir b punktai apima šią įrangą:

- a. Nuolatinio veikimo azotinimo įrangą;
- b. Centrifuginius bandomuosius aparatus ar įrangą, turinčius bet kurią iš šių charakteristikų:
 1. Varoma variklio arba variklių, kurių bendras nustatytasis galingumas yra didesnis nei 298 kW (400 AG);
 2. Pakelia 113 kg ar daugiau svorio; arba
 3. Gali pasiekti centrifugos 8 g ar didesnę pagreitį, kai krovinio svoris 91 kg ir didesnis;
- c. Dehidracijos presai;
- d. Varžtų išspaudikliai (ekstruderiai), specialiai sukurti arba modifikuoti kariniam sprogstamajam išspaudimui;
- e. Pjaustomosios mašinos, skirtos išspaustoms svaidomosioms medžiagoms dozuoti;
- f. Betriukšmis 1,85 metro arba didesnio skersmens poliravimo būgnas, kurio įkrova didesnė negu 227 kg;
- g. Nuolatinio veikimo maišytuvai, skirti kietiems svaidomiesiems sprogmenims maišyti;
- h. Dujiniai smulkintuvai karinių sprogstamųjų medžiagų sudedamosioms dalims (ingredientams) malti ar trupinti;
- i. Įranga, kuria išgaunamas metalo miltelių dalelių sferiškumas ir suvienodinamas jų dydis, kaip nurodyta ML8 dalies c punkto 8 papunktyje;
- j. Konvekinės srovės keitikliai ML8 c punkto 3 papunktyje nurodytų medžiagų konversijai.

▼ **M3**

ML19

Kreipiamosios energijos ginklų (DEW) sistemos, su jomis susijusių arba atsakomųjų priemonių įranga ir bandymų modeliai, bei specialiai jiems sukurti komponentai:

- a. „Lazerinės“ sistemos, specialiai sukurtos taikiniams sunaikinti ar jų vykdomai užduočiai nutraukti;
- b. Šviesos pluošto dalelių sistemos taikiniams sunaikinti ar jų vykdomai užduočiai nutraukti;
- c. Didelio galingumo radijo dažnio sistemos taikiniams sunaikinti ar jų vykdomai užduočiai nutraukti;
- d. Įranga, specialiai sukurta ML19 dalies a–c punktuose nurodytoms sistemoms surasti, atpažinti arba nuo jų gintis;
- e. ML19 punkte nurodytų sistemų, įrangos ir komponentų fizinių bandymų modeliai;
- f. „Lazerio“ sistemos, specialiai sukurtos sukelti ilgalaikį apakimą technologijomis nesustiprintam matymui, tai yra, neapsaugotoms žmogaus akims arba žmogaus akims su regos korekcijos optiniais prietaisais.

1 pastaba DEW sistemos, nurodytos ML19 dalyje, apima sistemas, kurių galimybes lemia kontroliuojamas pritaikymas:

- a. Reikiamos energijos „lazerių“, kuriais naikinama panašiai kaip ir įprastine amunicija;
- b. Dalelių akceleratorių, formuojančių elektringų ar neutralių naikinamosios galios dalelių srautą;
- c. Didelio galingumo impulso arba vidutinio galingumo radijo dažnių srautų siūstuvai, sukuriantys pakankamai stiprius laukus, kad išvestų iš rikiuotės tolimo taikinio elektroninę grandinę.

2 pastaba ML19 dalis apima šią įrangą, specialiai sukurtą DEW sistemoms:

- a. Pagrindinius energijos gamybos, kaupimo, įjungimo, galios palaikymo ar kuro naudojimo įrenginius;
- b. Taikinio aptikimo ar nustatymo sistemas;
- c. Sistemas, kuriomis galima nustatyti taikiniui padarytą žalą, sunaikinimą ar veiksmo nutraukimą;
- d. Srauto valdymo, skleidimo ar nutaikymo įrangą;
- e. Įrenginius su kintamojo sukimosi srautu, skirtus operacijoms su greitai kintančiu taikiniu;

▼ **M3**

- f. *Pritaikomąją optiką ir fazės jungiklius;*
- g. *Srovės injektorius neigiamų vandenilio jonų srautams;*
- h. *„Tinkamų naudoti kosmose“ akceleratorių komponentus;*
- i. *Neigiamų jonų srauto nukreipimo įrenginius;*
- j. *Įrenginius didelės galios jonų srautui kontroliuoti ir nukreipti;*
- k. *„Tinkamų naudoti kosmose“ įrenginių dangą, skirtą neigiamoms vandenilio izotopų srovėms neutralizuoti.*

ML20

Kriogeninė ir „superlaidi“ įranga bei specialiai jai sukurti komponentai bei priedai:

- a. Įranga, specialiai sukurta arba suderinta taip, kad ją būtų galima įmontuoti karinėje žemės, jūrų, oro desanto ar kosmoso priemonėje, ir galinti veikti tai priemonei judant bei sukurti arba palaikyti temperatūrą, žemesnę nei -170 °C (103 K);

Pastaba ML20 dalies a punktas apima mobiliąsias sistemas, į kurių sudėtį įeina priedai ar komponentai, pagaminti iš nemetalų arba elektrai nelaidžių medžiagų, pvz., plastmasės arba epoksidais impregnuotų medžiagų.

- b. „Superlaidi“ elektros įranga (rotacinės mašinos ir transformatoriai), specialiai sukurta arba sukonfigūruota taip, kad ją būtų galima įmontuoti karinėje žemės, jūrų, oro desanto ar kosmoso transporto priemonėje, ir galinti veikti transporto priemonei judant.

Pastaba ML20 dalies b punktas netaikomas nuolatinės srovės hibridiniams vienpoliams generatoriams su vieno stiebo normalia metaline armatūra, kuri sukasi „superlaidžių“ apvijų sukurtame magnetiniame lauke, jeigu tos apvijos yra vieningi „superlaidūs“ komponentai, esantys generatoriuje.

ML21

„Programinė įranga“:

- a. „Programinė įranga“, specialiai sukurta ar modifikuota ES bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytos įrangos, medžiagų ar „programinės įrangos“ „kūrimui“, „gamybai“ ar „naudojimui“;
- b. Specialioji „programinė įranga“, kuri nėra nurodyta ML21 dalies a punkte:
 1. „Programinė įranga“, specialiai sukurta kariniams tikslams ir specialiai sukurta kovinių ginklų sistemoms modeliuoti, imituoti ar įvertinti;
 2. „Programinė įranga“, specialiai sukurta kariniams tikslams ir specialiai sukurta karinių operacijų scenarijams kurti ar imituoti;

▼ **M3**

3. „Programinė įranga“, skirta nustatyti įprastinių, branduolinių, cheminių ar biologinių ginklų poveikį;
 4. „Programinė įranga“, specialiai sukurta kariniams tikslams ir specialiai sukurta taikyti vadovavimo, ryšių, kontrolės ir žvalgybos (C³I) arba vadovavimo, ryšių, kontrolės, kompiuterių ir žvalgybos (C⁴I) srityje;
- c. „Programinė įranga“, nenurodyta ML21 dalies a ar b punkte, specialiai sukurta ar modifikuota tam, kad sudarytų sąlygas naudoti įrangą, nenurodytą ES bendrajame karinės įrangos sąraše, vykdamas tokias karines funkcijas, kurioms vykdyti naudojama įranga, nurodyta ES bendrajame karinės įrangos sąraše.

ML22

„Technologija“:

- a. ML22 dalies b punkte nenurodyta „technologija“, „reikalinga“ ES bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytų objektų „kūrimui“, „gamybai“ ar „naudojimui“;
- b. „Technologija“:
 1. „Technologija“, „reikalinga“ Europos Sąjungos bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytų objektų kūrimui, jų komponentų surinkimui, jų pilnų gamybos įrenginių veikimui, priežiūrai ir remontui, net jeigu tokie gamybos įrenginiai nėra nurodyti.
 2. „Technologija“, „reikalinga“ mažo kalibro ginklų „kūrimui“ ir „gamybai“, net jei ji naudojama mažo kalibro antikvarinių ginklų kopijoms gaminti;
 3. „Technologija“, „reikalinga“ toksinių medžiagų, susijusios įrangos ar komponentų, nurodytų ML7 dalies a–g punktuose, „kūrimui“, „gamybai“ arba „naudojimui“;
 4. „Technologija“, „reikalinga“, „biopolimerų“ arba specifinių ląstelių kultūrų, nurodytų ML7 dalies h punkte, „kūrimui“, „gamybai“ arba „naudojimui“;
 5. „Technologija“, „reikalinga“ tik „biokatalizatorių“, nurodytų ML7 dalies i punkto 1 papunktyje, naudojimui karinėse medžiagose-nešikliuose ar karinėse medžiagose.

1 pastaba „Technologija“, „reikalinga“ ES bendrajame karinės įrangos sąraše nurodytų objektų „kūrimui“, „gamybai“ ar „naudojimui“, yra kontroliuojama net ir tada, kai naudojama ES bendrajame karinės įrangos sąraše nenurodytam objektui.

2 pastaba ML22 dalis netaikoma:

- a. „Technologijai“, būtinai tų objektų, kurie nekontroliuojami arba kuriuos leidžiama eksportuoti, įdiegimui, veikimui, priežiūrai (tikrinimui) ir remontui;

▼ **M3**

- b. „Viešo naudojimo“, „technologijai“, skirtai „pagrindiniams moksliniams tyrimams“ arba patentų programoms reikalinga būtinausia informacija;
- c. „Technologijai“, skirtai nuolatiniam impulsui tiekti civilinio transporto įrenginiams magnetinės indukcijos būdu.

ŠIAME SĄRAŠE VARTOJAMŲ TERMINŲ APIBRĖŽTYS

Šiame sąrašė vartojamų terminų apibrėžtys pateikiamos abėcėlės tvarka.

1 pastaba Apibrėžti terminai vartojami visame sąrašė. Nuorodos yra tik konsultacinio pobūdžio ir neturi poveikio sąrašė apibrėžtų terminų bendram vartojimui.

2 pastaba Kai šiame apibrėžčių sąrašė pateikti žodžiai ir terminai vartojami tik apibrėžta reikšme, tai nurodoma juos išskiriant dvigubomis kabutėmis („“). Viengubomis kabutėmis („“) išskirtų terminų apibrėžtys pateikiamos techninėje pastaboje dėl atitinkamo objekto. Kitais atvejais žodžiai ir terminai vartojami bendrai priimtomis (žodyno) reikšmėmis.

ML7 **„Pritaikytas kariniam tikslui“**

Bet kokia modifikacija arba selekcija (pvz., keičianti grynumą, laikymo ilgalaikiškumą, kenksmingumą, pasklidimo charakteristikas arba atsparumą ultravioletinei spinduliutei), skirta veiksmingai žaloti žmones ar gyvūnus, kenkti įrangai, derliui arba aplinkai.

ML8 **„Priedai ir priemonės“**

Medžiagos, naudojamos sprogtamuosiuose junginiuose, siekiant pagerinti jų savybes.

ML8, ML10
ir ML14

„Orlaiviai“

Skraidomieji aparatai su fiksuotaisiais arba su pasukamaisiais sparnais, besisukančiais sparnais (sraigtasparnis), su pasviruoju sraigtu arba pasviraisiais sparnais.

ML11 **„Automatinės vadovavimo ir kontrolės sistemos“**

Elektroninės sistemos, kurias pasitelkus įvedama, tvarkoma ir perduodama informacija, būtina efektyviam grupuotės, pagrindinės rikiuotės, taktinės rikiuotės, dalinio, laivo, padalinio ar ginkluotės, kuriems vadovaujama, veikimui. To pasiekama naudojantis kompiuteriu ir kita specializuota aparatine įranga, sukurta padėti vykdyti karinio vadovavimo ir kontrolės organizavimo funkcijas. Automatinės vadovavimo ir kontrolės sistemos pagrindinės funkcijos: veiksmingas automatinis informacijos rinkimas, kaupimas, saugojimas ir tvarkymas; padėties bei aplinkybių, turinčių įtakos kovos veiksmų parengimui bei vykdymui, vaizdavimas; operatyviniai ir taktiniai skaičiavimai siekiant paskirstyti išteklius pajėgų grupuotėms arba kovos rikiuotės ar išskleidimo į kovos rikiuotę elementams atsižvelgiant į operacijos tikslą ar etapą; duomenų parengimas siekiant įvertinti situaciją ir priimti sprendimus bet kuriuo operacijos ar mūšio momentu; operacijų imitacija kompiuteriu.

▼ **M3**

- ML22 **„Pagrindiniai moksliniai tyrimai“**
 Eksperimentinis arba teorinis darbas, kurio pagrindinis tikslas – įgyti naujų žinių apie pagrindinius reiškinų principus arba stebimus faktus, ir kuriuo nebūtinai pirmiausia siekiama konkrečių praktinių tikslų ar uždavinių sprendimo.
- ML7, 22 **„Biokatalizatoriai“**
 Fermentai (enzimai), skirti konkrečioms cheminėms arba biocheminėms reakcijoms arba kiti biologiniai junginiai, kurie jungiasi su KNM medžiagomis ir pagreitina jų suardymą.

Techninė pastaba
 „Fermentai (enzimai)“ – konkrečių cheminių arba biocheminių reakcijų „biokatalizatoriai“.
- ML7, 22 **„Biopolimerai“**
 Biologinės makromolekulės:

 a. Fermentai (enzimai), skirti konkrečioms cheminėms arba biocheminėms reakcijoms;

 b. Monokloniniai, polikloniniai ar anti-idiotipiniai antikūnai;

 c. Specialiai sukurti ar specialiai apdoroti receptoriai.

Techninės pastabos
 1. „Anti-idiotipiniai antikūnai“ – antikūnai, kurie jungiasi prie konkrečių kitų antikūnų antigenų jungimosi vietų;

 2. „Monokloniniai antikūnai“ – proteinai, kurie jungiasi prie antigeno vietos ir kuriuos gamina vienas ląstelių klonas;

 3. „Polikloniniai antikūnai“ – proteinai, kurie jungiasi prie konkretaus antigeno ir kuriuos gamina keli ląstelių klonai, mišinys;

 4. „Receptoriai“ – biologinės makromolekulinės struktūros, galinčios jungti ligandus, kurių jungimas daro poveikį fiziologinėms funkcijoms.
- ML4, 10 **„Civiliniai orlaiviai“**
 „Orlaiviai“, civilinės aviacijos kompetentingų institucijų pagal paskirtį įrašyti į paskelbtą skrydžiams tinkamų „orlaivių“ registrą, skirti skraidyti komerciniais civiliniais vidaus ir tarptautiniais maršrutais arba naudoti teisėtai civiliniais, asmeniniais arba verslo tikslais.
- ML21, 22 **„Kūrimas“**
 Visi etapai prieš serijinę gamybą, pavyzdžiui, projektavimas, projekto tyrimas, projekto analizė, projekto koncepcijos, prototipų surinkimas ir bandymai, bandomosios gamybos schemos, projektavimo duomenys, projektavimo duomenų transformavimo į gaminį procesas, konfigūracijos projektavimas, tarpusavio funkciškumo projektavimas, išdėstymas.

▼ **M3**

- ML17 **„Galutiniai vykdymo įtaisai“**
 Griebtuvai, aktyvieji įrankiniai įtaisai ir bet kurios kitos įrankinės priemonės, kurios yra įdedamos į „roboto“ manipulatoriaus rankos laikiklinį antgalį.
Techninė pastaba
 „Aktyvieji įrankiniai įtaisai“ – įtaisai, naudojami suteikti ruošiniui judesio jėgą, apdorojimo energiją arba judesio kryptį.
- ML 8 **„Energetinės medžiagos“**
 Medžiagos ar mišiniai, kurie chemiškai reaguoja išskirdami energiją, reikalingą taikant juos pagal paskirtį. „Sprogstamosios medžiagos“, „pirotechnika“ ir „svaidomieji sprogmėnys“ priklauso „energetinių medžiagų“ poklasiams.
- ML8, 18 **„Sprogstamosios medžiagos“**
 Kietos, skystos ar dujinės medžiagos arba jų mišiniai, kurie naudojami juos kovinėse galvutėse, naikinimo ir kitose priemonėse kaip inicijuojančius užtaisus, tarpinius detonatorius arba pagrindinius užtaisus, turi detonuoti.
- ML7 **„Ekspresijos vektoriai“**
 Pernešėjai (pvz., plazmidės ar virusai), naudojami genetinei medžiagai įterpti į priimančiąsias ląsteles.
- ML 17 **„Kuro elementas“**
 Elektrocheminis prietaisas, kuris paverčia cheminę energiją tiesiogiai nuolatine elektros srove, naudodamas kurą iš išorėje esančio šaltinio.
- ML13 **„Pluoštinės ar gijinės medžiagos“**
 Apima:
 a. tolydžiuosius viengijus siūlus;
 b. tolydžiuosius verpalus ir pusverpalius;
 c. juostas, audinius, atsitiktinai išsidėsčiusius plaušus ir kaspinus;
 d. smulkintą pluoštą, štapelinį pluoštą ir koherentines pluoštines dangas;
 e. monokristalinius arba polikristalinius bet kokio ilgio adatinis darinius;
 f. aromatinę poliamidinę celiuliozę.
- ML15 **„Pirmosios kartos vaizdo stiprinimo elektroniniai vamzdeliai“**
 Elektrostatinio židinio vamzdeliai, kuriuose naudojamas įvesties ir išvesties šviesolaidinės arba stiklo plokštės, daugiašarmiai fotokatodai (S-20 arba S-25), bet ne mikrokanalinių plokštelių stiprintuvai.
- ML22 **„Viešo naudojimo“**
 Tai „technologija“ arba „programinė įranga“, kuria leidžiama naudotis neapribojant tolesnio jos platinimo.
Pastaba
 Autorių teisių apribojimai nereiškia, kad „technologija“ arba „programinė įranga“ nėra „viešo naudojimo“.
- ML9, 19 **„Lazeris“**
 Komponentų sąranka, sukurianti šviesą, kuriai būdingas erdvinis ir laikinis koherentiškumas ir kuri yra stiprinama dėl priverstinės spinduliuotės.

▼ **M3**

- ML10 **„Už orą lengvesni skraidomieji aparatai“**
Balionai ir orlaiviai, kuriuose pakilimui naudojamas karštas oras ar lengvesnės už orą dujos, pavyzdžiui, helis ar vandenilis.
- ML17 **„Branduoliniai reaktoriai“**
Apima objektus, esančius reaktoriaus korpuse arba tiesiogiai į jį įdedamus, įrangą, kuri valdo galios lygį aktyviojoje srityje, ir komponentus, kurie paprastai talpina ar tiesiogiai liečiasi su aktyviąja „branduolinio reaktoriaus“ sritimi arba valdo pirminį reaktoriaus šilumnešį.
- ML8 **„Pirmtakai“**
Specializuotos cheminės medžiagos, naudojamos gaminant sprogmenis.
- ML18,
21, 22 **„Gamyba“**
Visi gamybos etapai, pavyzdžiui, gamybos technologija, gaminimas, integravimas, surinkimas (montavimas), tikrinimas, bandymas, kokybės laidavimas.
- ML8 **„Svaidomosios medžiagos“**
Cheminės medžiagos ar mišiniai, kurie chemiškai reaguoja išskirdami didelį kontroliuojamos apimties karštų dujų kiekį, skirtą mechaniniam darbui atlikti.
- ML4, 8 **„Pirotechnika“**
Kietųjų ir skystųjų degalų ir oksiduojančiųjų medžiagų mišiniai, kuriuos uždegus vyksta energetinė cheminė reakcija, kurios apimtis kontroliuojama ir kuria siekiama užtikrinti konkretų vėlinimą arba išskirti šilumos, dūmų, matomos šviesos, infraraudonųjų spindulių kiekius ar sukelti tam tikro stiprumo triukšmą. Piroforika – „pirotechnikos“ poklasis, į kurį neįeina oksiduojančiosios medžiagos, tačiau kuriam priklausančios medžiagos užsidega nuo sąlyčio su oru.
- ML22 **„Reikalinga“**
Kai tai taikoma „technologijai“, apibūdina tik tas „technologijos“ dalis, kurios yra ypač svarbios, norint pasiekti ar išplėsti valdomo vykdymo lygį, charakteristikas arba funkcijas. Tokia „reikalinga“, „technologija“ gali būti naudojama skirtinguose produktuose.
- ML7 **„Medžiagos riaušėms malšinti“**
Medžiagos, kurios, numatomomis sąlygomis naudojant riaušėms malšinti, žmonėms sparčiai sukelia jutiminį suerzinimą arba pasižymi neutralizuojančiu fiziniu poveikiu, kuris baigiasi netrukus po to, kai baigiasi tų medžiagų poveikis. (Ašarinės dujos priklauso „medžiagų riaušėms malšinti“ pogrupiui.)

▼ M3

ML17

„Robotas“

Manipuliavimo mechanizmas, kuris gali judėti tolygia trajektorija arba iš vienos vietos į kitą ir kuriame gali būti naudojami jutikliai; jis turi visas toliau išvardytas charakteristikas:

- a. yra daugiafunkcinis;
- b. judėdamas trimatėje erdvėje gali išdėlioti ar orientuoti medžiagas, dalis, įrankius arba specialius prietaisus;
- c. jungia tris ar daugiau uždarojo ar atvirojo kontūro valdymo įtaisus, kurie gali turėti žingsninius variklius; ir
- d. gali „būti programuojamas vartotojo“, naudojant mokymo ir atkūrimo būdą arba elektroninį kompiuterį, kuriuo gali būti programuojamasis loginis valdiklis, t. y. be mechaninio įsikišimo.

Pastaba Pirmiau pateikta apibrėžtis neapima toliau išvardytų prietaisų:

1. Manipuliavimo mechanizmų, kurie yra valdomi tik rankiniu būdu ar nuotolinio operatoriaus;
2. Fiksuotosios sekos manipuliavimo mechanizmų, kurie yra automatiniai judamieji prietaisai, veikiantys pagal mechaniškai fiksuotus programuotus judesius. Programa yra mechaniškai apribota fiksuotais stabdymo įtaisais, pavyzdžiui, kaiščiais arba krumpliaračiais. Judesių seka ir trajektorijų ar kampų pasirinkimas nėra valdomi ar keičiami mechaninėmis, elektroninėmis ar elektrinėmis priemonėmis;
3. Mechaniškai valdomų kintamosios sekos manipuliavimo mechanizmų, kurie yra automatiniai judamieji įtaisai, veikiantys pagal mechaniškai fiksuotus programuotus judesius. Programa yra mechaniškai apribota fiksuotais, tačiau derinamais stabdymo įtaisais, pavyzdžiui, kaiščiais arba krumpliaračiais. Judesių seka ir trajektorijų ar kampų pasirinkimas yra keičiami pagal fiksuotą programos modelį. Programos modelio variantai arba modifikacijos (pvz., kaiščių ar krumpliaračių keitimai) viena ar daugiau judesio ašių yra atliekami naudojant tik mechanines operacijas;
4. Nuotoliniu būdu nevaldomų kintamosios sekos manipuliavimo mechanizmų, kurie yra automatiniai judamieji prietaisai, veikiantys pagal mechaniškai fiksuotus programuotus judesius. Programa yra keičiama, tačiau seka yra vykdoma tik dvipoliais signalais iš mechaniškai fiksuotų elektrinių dvipolių prietaisų arba derinamų stabdymo įtaisų;
5. Rietuvių kranų, kurie apibrėžiami kaip stačiakampių koordinatinių manipuliatorių sistemos, pagamintos kaip sudedamoji vertikalių saugojimo talpų konstrukcijų dalis ir sukurtos prieigai prie šių talpų siekiant turinį į jas patalpinti arba iš jų išimti.

▼ **M3**

- ML21 **„Programinė įranga“**
Vienos ar daugiau „programų“ arba „mikroprogramų“ rinkinys, įrašytas bet kokioje fizinėje laikmenoje.
- ML19 **„Tinkamas naudoti kosmose“**
Produktai, kurie yra sukurti, pagaminti ir išbandyti, kad atitiktų specialius elektrinius, mechaninius ir klimato reikalavimus, keliamus palydovų paleidimui ir jų funkcionavimui arba aukštai skraidančioms sistemoms, veikiančioms 100 km ir didesniame aukštyje.
- ML 20 **„Superlaidžios“**
Medžiagos (t. y. metalai, lydiniai arba junginiai), kurių elektrinė varža gali išnykti (t. y. kurių savitasis elektrinis laidis gali tapti begalinis ir kuriuo gali tekėti labai didelės srovės, nesukurdamos Džaulio šilumos).
Tam tikros „superlaidžiosios“ medžiagos „kritinė temperatūra“ (kartais vadinama fazinio virsmo temperatūra) yra temperatūra, kuriai esant išnyksta tos medžiagos nuolatinės srovės varža.
Techninė pastaba
Bet kokios medžiagos „superlaidžioji“ būseną apibūdinama „kritine temperatūra“, kritiniu magnetiniu lauku, kuris priklauso nuo temperatūros, ir kritiniu srovės tankiu, kuris priklauso ir nuo magnetinio lauko, ir nuo temperatūros.
- ML22 **„Technologija“**
Konkreti informacija, būtina produkto „kūrimui“, „gamybai“ ar „naudojimui“. Ši informacija pateikiama kaip „techniniai duomenys“ ar kaip „techninė pagalba“.
Techninės pastabos
1. „Techniniai duomenys“ gali būti projektai, planai, diagramos, modeliai, formulės, lentelės, techniniai projektai ir techninės sąlygos, vadovai ir instrukcijos, parašyti ar įrašyti į laikmenas ar prietaisus, pavyzdžiui, diskai, juostos, pastoviosios atmintinės.
2. „Techninė pagalba“ gali būti instrukcijos, gebėjimai, mokymas, darbinės žinios, konsultavimo paslaugos. „Techninė pagalba“ gali apimti „techninių duomenų“ perdavimą.
- ML 10 **„Nepilotuojamas skraidomasis aparatas“ („UAV“)**
Bet koks „orlaivis“, galintis pradėti skrydį bei tęsti kontroliuojamą skrydį ir navigaciją, orlaivyje nesant žmogui.
- ML21, 22 **„Naudojimas“**
Veikimas, įdiegimas (įskaitant įdiegimą vietoje), priežiūra (tikrinimas), taisymas, kapitalinis remontas ir atnaujinimas.